

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. OKTÓBER 30.
VIII. évfolyam, 288. szám.

Hétfő

Hatalmas többséggel:

MEGSZAVAZTA

az amerikai szenátus a semlegességitörvény módosítását

A szabad fegyverszállítás jelentősége angol és francia szempontokból — Fantasztikus hírek Anglia elleni német támadásról — Valami készül a nyugati hadszíntéren

(WASHINGTON.) (Rador.) Az amerikai szenátus péntekről szombatra virradólag, késő éjszaka megszavazta a semlegességi törvény módosítására vonatkozó és a fegyverszállítási tilalmat felfüggesztő Pittmann szenátor-féle törvényjavaslatot. A javaslat mellett 63, ellene 30 szenátor szavazott. A semlegességi törvény megszavazása óriási szenzációt keltett, miután erre ilyen hamar nem számítottak. Ennek igazolása az, hogy a külföldi sajtó reggeli kiadásában még mindig csak a Nye szenátor-féle javaslatról foglalkozott és nem is sejtette, hogy ilyen gyors döntésre kerül a sor. A szavazás híre villámgyorsan terjedt el az Egyesült Államokban, ahol azt a benyomást keltette, hogy

itt tulajdonképpen nem Pittmann szenátor, hanem Roosevelt elnök politikája diadalmaskodott. Azonnal megindult a találgatás, hogy vajon a szavazatot nem követik-e módosítások a hadviselő államoknak kiszolgáltatandó áruk elvitelére és bizonyos hitelek engedélyezésére vonatkozólag. A közvélemény ugyanis amellett van, hogy minden megrendelő állam saját hajóján szállítsa el az általa igényelt árukat és azonnal fizesse is ki. Tehát hogy hitelt igénybe ne vehessen.

NAGY ÖRÖM ANGLIÁBAN

(LONDON.) (Rador.) Az amerikai szenátus határozatát az angol sajtó nagy lelkesedéssel üdvözi. A Daily Express, mint hatalmas szenzációt közli: Az Északamerikai Egyesült Államok fegyvereket és löszert fog eladni és szállítani a szövetséges nyugati hatalmaknak, Roosevelt álláspontjának hatalmas győzelme azt jelenti, hogy a jövő hét folyamán 300 repülőgép fogja elhagyni Amerikát területét. A lap newyorki tudósítója hangsúlyozza, hogy az amerikai szenátus nem várt gyorsasággal szavazta meg a semlegességi törvény módosításáról, illetve a fegyverszállítási tilalom eltörléséről szóló Pittmann-féle javaslatot és a váratlan gyorsaság mellett megsemmisítő szótöbbséggel. A lap hozzáfűzi tudósításához, hogy embargue felfüggesztését a jövő hét folyamán a képviselők megbízottai is meg fogják szavazni, ami azt jelenti, hogy az amerikai gyárak abban a helyzetben lesznek, hogy teljesítsék azokat a nagy szabású hadi megrendeléseket, amelyeket a nyugati hatalmak, elsősorban Anglia Amerikában már korábban eszközöltek. Elsősorban 6000 hadirepülő-

gép és 1000 könnyű torpedóromboló szállítására kerül sor, amelyeket a német tengeralattjárók ellen fognak alkalmazni.

MIT IR A NEWYORK TIMES

(NEWYORK.) (Rador.) A szenátusi határozatot méltatva, a Newyork Times a következőket írja: „Ezzel a ha-

A törvény szövege és a valóság

(PÁRIS.) (Rador.) Az amerikai szenátus határozatáról Párisba késve érkezett meg a hír s így a francia lapok egyelőre csak rövid megjegyzéseket fűzhetnek a nagyfotosszerű határozathoz. A Petit-Parisien azt írja, hogy az amerikai szenátus állásfoglalása automatikus módon támogatja Angliát és Franciaországot és lehetővé teszi a két állam részére, hogy most már felfokozott eszközökkel küzdjenek a német birodalom katonai ereje ellen. Az új törvény jogot ad az összes hadviselő államoknak, hogy az Északamerikai Egyesült Államokban fegyvereket és löszereket vásároljanak. A gyakorlatban azonban ezzel a lehetőséggel és engedéllyel csak Anglia és Franciaország élhetnek, miután együttesen ők uralják a tengert. Az egész francia sajtó egyébként nagy lelkesedéssel üdvözi az amerikai szenátus határozatát, amelynek rendkívüli jelentőséget tulajdonított. Az Északamerikai Egyesült Államok kimeríthetetlen erőforrásait így most már Franciaország és Anglia korlátlanul kihasználhatják. A Populaire azt írja, hogy a City of Flint hajó zárlat alá vétele és ezzel kapcsolatosan a német hatóságok eljárása nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy az amerikai szenátus ilyen váratlan gyorsasággal és nagy szótöbbséggel megszavazta a fegyvervásárlási tilalom felfüggesztésére vonatkozó javaslatot.

A MÓDOSÍTOTT SEMLEGESSÉGI TÖRVÉNY TARTALMA

(WASHINGTON.) (Rador.) Pittmann szenátor javaslata mellett szavazott 54 demokrata és 8 köztársasági szenátor és egy függetlenpárti. Ellene szavazott 12 demokrata szenátor, 15 köztársasági, 2 farmer és 1 progresszív párti szenátor.

A megszavazott semlegességi törvény 1. pontja értelmében amerikai állampolgároknak tilos, hogy a hadviselő államok hajóin utazzanak. 2. Tilos, hogy amerikai hajók behatoljanak a

tározattal a demokrata hatalmak kétségtelen joga visszaáll olyan tekintetben, hogy az amerikai piacokon fegyvereket vásároljanak a maguk védelmi céljaira. A szenátus olyan határozatot hozott, amelyet ha a kamara is megszavazza, a nyugati szövetséges hatalmak olyan helyzetben lesznek, amellyel meggyorsíthatják a háborút Amerika és saját országaik javára is.

UJ FEJEZET A HÁBORU ÓTA (BRÜSSZEL.) (Rador.) A belga sajtó rendkívül nagy érdeklődéssel méltatja az amerikai szenátusnak a semlegességi törvény, illetve a fegyverszállítási tilalom megszüntetéséről szóló határozatát. A sajtó egyöntetűleg annak a véleményének ad kifejezést, hogy a háború kitörése óta egyik legnagyobb fontosságú fejezethez és eseményhez érkezünk el. Eltekintve a határozat anyagi vonatkozásaitól és következményeitől, amely szintén elsőrendű fontosságot játszik Pittmann szenátor javaslatának megszavazása egyben Roosevelt amerikai köztársasági elnök hatalmas személyi sikere is.

hadviselő államok kikötőjébe és azokra a hadi vízekre, amelyeket Roosevelt elnök ilyeneknek nyilvánított. 3. Tilos, hogy Amerika a hadviselő felek bármelyikére részére bármilyen alakban hiteket nyújtson. 4. A hadviselő felek a részükre vásárolt hadianyagot és löszert azonnal és készpénzben saját számlájuk feltüntetésével kötelesek az amerikai export-pénztárnál kifizetni. 5. Az amerikai hajózási társaságok minden korlátozás nélkül elláthatják továbbra is a tengerészeti hajókat az Ausztráliával, Új Zélanddal, az angol és francia gyarmatokkal, a Kanadában levő Fundy öböllel és a hadviselő államoknak azokkal a kikötőkkel, amelyeket Roosevelt elnök nem minősít hadi vízeknek. Továbbá az amerikai partoktól a 35 északi szélességi fokon levő kikötőkkel, valamint Délafrikával. Kivéve azokat a kikötőket, amelyekben löszerraktár van.

NEM KELL NÉPSZAVAZÁS

(WASHINGTON.) (Rador.) A szenátus 73 szavazattal 18 ellenében elvetette La Folette szenátorok népszavazást indítványozó javaslatát. La Folette ugyanis azt indítványozta: bojkottálni az Egyesült Államok polgárait a döntése elvé az a kérdés: szükséges-e az Egyesült Államoknak a háborúba való beavatkozás, vagy fenyegeti-e a közeljövőben a birodalmat olyan közvetlen veszély, amely háborúra kényszerítené?

HIVATALOS NÉMET JELENTÉS

(BERLIN.) (Rador.) A német főhadiszállás jelenti a következőket: A Mosel folyó és a Pfalz erdőség között a tűzérősség sokkal élénkebb tevékenységet fejt ki, mint néhány nappal azelőtt. A Warndt erdőségtől nyugatra ellenséges gyalogosztag támadást kísérelt meg, ezt azonban azonnal visszavertük. Az Északi tengeren és az Atlanti óceánon a tengeri háború eredményesen folytatjuk. Október 12-étől október 25-éig elsüllyesztettünk 22 hajót, összesen 109.379 tonna tartalommal. A külföldi

sajtó ezenkívül még másik három: összesen 12.606 tonnatartalmat képviselő hajó elsüllyesztéséről számol be. Elsüllyesztettünk tehát a fenti időpontban összesen 25 hajót 121.976 tonna tartalommal. A háború kitörése óta elsüllyesztettünk összesen 115 hajót, 475.321 tonna tartalommal.

HOGY LÁTJA A FRANCIA KATONAI SZAKÉRTŐ?

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség katonai szakértője a következőképpen látja a nyugati hadszíntéren a helyzetet: „A külső jelek és jellegzetességek pontosan azonosak azokkal, mint amelyek a német csapatok október 16-iki támadását jellemezték. Annak ellenére, hogy a külső jelek minden tekintetben azonosak, a német hadvezetőség bölcsen teszi, ha az új offenzívát azonnal 24 óra alatt, de legkésőbb 48 óra alatt végrehajthatja. A német hadvezetőség ugyanis már több nap óta összegyűjtötte közvetlenül az első vonalak mögé az összes szükséges eszközöket, amelyek az ilyen nagyarányú tevékenység végrehajtásához szükségesek. Nem számolt azonban azzal, hogy ilyen nagyarányú tevékenység és az egyes csapatok közötti összeköttetés szükséges megerősítése még néhány napot vesz igénybe. A helyzet tehát vagy hirtelen hevessebbé fog válni, vagy pedig megnyugszik. A német csapatok teljes nyílton dolgoznak, nyíltan készítik az ételeket és az egész külső kép azt mutatja, hogy felkészülve várják a német birodalom politikai vezetőinek határozatát és utasítását. Hangsúlyozni kell azonban, hogy a tegnapi napon az arcvonal különböző szakaszain meglepetészerű támadásokat hajtottak végre, kisebb-nagyobb főből álló osztagokkal. Ezek megkísérelték, hogy megtörjék a vonalaikat védő francia csapatok ellenállását, amelyet a korábbi napokban kisebb-nagyobb erejű különítmények kíséreltek meg. A támadás különösen heves volt a Mosel folyótól keletre fekvő részen, de még ennél is hevesebb és erőteljesebb a francia-német határ környékétől jobbra levő területen. Délkeletre Vorbachtól, ahol néhány nappal ezelőtt heves harc volt, a Warndt erdő séget uraló támpont birtokáért. Újabb német támadás folyt le, valamint a Blies és a Saar folyók között is. Nem kétséges, hogy a német hadvezetőség ezekkel a támadásokkal a szembenálló francia csapatok ellenállási erejét igyekszik kitapogatni. A tűzérősség tevékenysége egyébként óráról-órára növekszik. A német tűzérősség aktivitása rendszeresen fokozódik és működésbe hozták az új ágyukat is, amelyeknek belövési módjait tanulmányozzák. Az állandóan kedvezőtlen időjárás megakadályozza a felderítő és megfigyelő légiszolgálatot, ennek ellenére a francia repülőrajnak mégis sikerült a német vonalak fölött megfigyeléseket végeznie és a változásokról az észleleteket összegyűjtenie. Nyugaton a Bremen-kikötőből megfigyelhető és látható volt a német csapatok új összpontosítása. A semleges sajtó is beszámol ezekről a csapatösszpontosításokról, amelyeknek mértékét azonban túlzottan tüntették fel. Németországban ezen a vidéken nem történt olyan nagyszá-

básu katonai átcsoportosítás, olyan nagy egységekkel, mint amilyenek a semleges sajtó feltüntetett. Különböző ezredeknek sorrend szerinti beérkezéséről van csak szó. És ebből a tényből nem lehet elhamarkodott következtetéseket levonni. Lehet, ahogy azoknak az ezredeknek a megérkezése történt meg, amelyeket a lengyelországi hadsziinterről vontak ki pihenő állomásba. Lehet az is, hogy azért vontak össze itt nagy katonai erőket, hogy ezek meglepetésszerűen elerjék Hollandiát. De az is lehet — vajjon ki tudhatja —, hogy annak a kalandos vállalkozásnak megismétlését készítik elő, amelyet Hódító Vilmos hajtott végre annak idején ezer évvel ezelőtt, amikor sikerült neki csapataival kihajózni Anglia partjait. Az azóta eltelt ezer év alatt még történtek hasonló kísérletek, ezek azonban teljesen sikertelenek maradtak és kevés a valószínűsége annak, hogy a mai Németországnak sikerüljön ezt a haditettet megismételni.

A 17-İK FASISZTA ÉV

(RÓMA.) (Stefani.) Az olasz sajtó a „Marcia su Roma” ünnepségek hatása alatt áll. A Giornale d'Italia vezércikkben foglalkozik a nap jelentőségével és hangoztatja, hogy a 17. fasiszta év különösen eredményes volt. Ez alatt az esztendő alatt szállta meg Itália Albániát, alkotta meg új polgári törvénykönyvét, kezdte meg talajjavítási kísérleteit, osztott fel birtokokat Szicíliában, alkotta meg a fajvédelmi törvényt és végül ez az év igazolta az olasz önállítási politika teljes sikerét. „Aki azonban — írja a lap — ismeri a fasiszmus elgondolásait és Mussolini tetteirekészségét, az tudhatja, hogy ezek az eredmények nem jelentenek megállást, hanem csak lépéseket az általános célkitűzés felé.” A Messagero ugyanakkor hangsúlyozza, hogy amikor a világ fegyvert fog és öldöklő csatákat kezd, addig a fasiszta Itália tovább is őrzője marad a Balkánon és Délkelet-Európában a békének. A Relazione Italia szintén a nap jelentőségét méltatja és hangsúlyozza, hogy a 17. fasiszta év gazdag sikerrel mellett Itália tekintélye is természetesen megnövekedett, amennyiben a békére vágyó semleges népek Olaszországban látják legfőbb erkölcsi és katonai támaszpontjukat.

„AZ ALPOKTÓL AZ INDIAI OCEÁNIG”

A Rador jelentése szerint a Marcia su Roma emlékünnepevényen Mussolini nagyszabású beszédet mondott a Venezia palota erkélyéről:

— A Feketeingések dicső séges forradalmának évforduló napja — harsogta a Duce — az Alpoktól az Indiai Óceánig sokkal nagyobb egységben és hatalmasabb összefogásban találja az olaszokat, mint valaha.

A tömeg hatalmas ünneplésben részesítette Mussolinit, akinek többször is meg kellett jelennie az erkélyen és kézfelemeléssel köszöntötte meg a tömeg lelkes ünneplését.

ANGOL-OROSZ KAPCSOLATOK

(LONDON.) (Reuters.) Az angol sajtó hivatkozik lord Halifax és Maisky orosz nagykövét megbeszéléseire és azt írja, hogy bár a Szovjet mereven elzárkózott legutóbbi jegyzékében az angol kereskedelmi háború módszerének elfogadása elől, mégis remény van az említett megbeszélések barátságos hangnemére való tekintettel arra, hogy Moszkva nem utasítja el az angol-orosz kereskedelmi egyezmény megkötésének gondolatát. Angliának ugyanis nagymennyiségű fára van szüksége, amelyet a Szovjet tud legutányosabban szállítani, viszont a szovjet önt és kauszokot kapna cserébe ezért.

FRANCIÁK ELSÜLYESZTETÉK EGY NÉMET BUVÁRHÁJÓT

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas távirati iroda azt hiszi, hogy egy német tengeralattjárót tegnap a francia vizeken elsülyesztettek. A távirati iroda utal arra, hogy a francia tengerészlet és repülő haderő a háború megkezdése óta eredményes harcot folytat a német tengeralattjárók ellen. Természetesen ne-

héz annak pontos megállapítása, hogy egy német tengeralattjárót megsemmisítettek-e vagy sem? Még abban az esetben sem biztos a német tengeralattjáró elpusztítása, ha a tenger vizén feltűnik a jellegzetes olajfolt, mert a víz alatt haladó tengeralattjáróról nehéz kétségtelen bizonyossággal megállapítani, hogy tényleg megsemmisült-e, vagy sem? Az is megtörténhetik, hogy a tengeralattjárónak csak a felső burkolata sérült meg, az olajfoltok ennek következtében keletkeznek a tenger felszínén. Ebből azonban még nem következtethet, hogy olyan belső robbanás történt a buvárhajón, amely azt teljesen megsemmisítette.

ANGOL VÉLEMÉNY A BELGA KIRÁLY BESZÉDERŐL

(LONDON.) (Rador.) A szombati angol lapok nagy cikkeiben méltatják Lápót belga király rádióbeszédét.

BUNDÁK SZÖRMÉK

gallérok átalakítása a legutányosabbban, legújabb modellek szerint

dus választékban BIXENSPANNER SZÖRMESZALON, Reg. Ferdinand 3. udvarban.

Hogy látja az angol sajtó a készülő német támadást?

(LONDON.) (Rador.) Az angol lapok nagy érdeklődéssel boncolgatják azokat a terveket, amelyekkel a német főhadvezetőség jelenleg foglalkozik. Általános a sajtó véleménye, hogy a német főhadvezetőség nagyszabású támadást készít elő, különösen Anglia ellen. Ezt a nagyszabású offenzívát még a tél beállta előtt végrehajtja. A Manchester Guardian véleménye szerint Anglia ellen a támadást a holland kikötőkből akarják végrehajtani, mert a német főhadvezetőség már az 1937. évben pontosan tanulmányozta ennek a támadásnak a lehetőségét és ki is dolgozta az erre vonatkozó végrehajtási tervet. A támadás valószínűsége mellett szól az, hogy a németi szocializmus vezetői rendkívül éles hangot használnak Anglia ellen. Ez a hang most már nemcsak üres szólam, hanem komoly fenyegetés. A Daily Express jelentése szerint a német főhadvezetőség Godesbergben tartózkodik, ahonnan pontosan ellenőrizni tudja a jelenlegi nyugati fronton végrehajtandó hadműveleteket.

A News Croicle rotterdami tudósítója azt jelenti, illetve megerősíti, hogy a német légi haderő nagyarányú bombatámadást készít elő Anglia ellen. A lap gunyosan megjegyzi azt is, hogy a német légi haderő parancsnokai biztosították Hitler vezért és kancellárt arról, hogy ha csak 10 napig derült lesz az idő, úgy olyan bombazáport zúdítanak Angliára, amely jobb belátásra fogja kényszeríteni az angol kormány vezetőit a békejavaslatok elfogadása tekintetében. A Daily Telegraph koppenhágai tudósítója pedig arról számol be, hogy a semleges államokban fantasztikus hírek keringenek titokzatos német fegyverről és arról, hogy Németország ejtőernyőkkel nagyszámu katonaságot akar Anglia keleti partvidékén leszállítani. A lap szerint ha 300 ejtőernyős repülőgép, — amelyek mindegyike 20 katonát szállít — egy összesen 6000 katona tehető le angol területen, akiket nagyon gyorsan le lehet majd fegyverezni és internálni.

A Szovjet résztvesz a Népszövetség ülésén

(GENF.) (Rador.) Potemkin külügyi helyettes népbiztos táviratilag közölte a Népszövetség főtitkárságával, hogy a Szovjet Unió a maga részéről hozzájárul a Népszövetség ülésének december 4-re Genfben történő összehívásához. Ebből arra következtetnek, hogy a Szovjet Unió képviseltetni fogja magát ezen a népszövetségi ülésen.

KI AKAR VISSZATÉRNI AZ ÓHAZÁBA?

(KAUNAS.) (Rador.) Az itteni német kulturszövetség vezetősége, összeírta azokat a litván állampolgárságu németeket, akik el akarják hagyni az országot, hogy a Harmadik Birodalomba költözzenek.

EGYEZSÉG 420 MILLIÓ FONT RÉZ SZÁLLÍTÁSÁRA.

(OTTAVA.) (Rador.) A kanadai résztermelő szindikátus egyezséget kötött az angol hadfelszerelési és beszerzési minisztériummal 420 millió font súlyú réz szállítására. Ezt a mennyiséget egy év leforgása alatt kell a megrendelő rendelkezésére bocsájtani.

MI TÖRTÉNIK BRÉMA ÉS HAMBURG KÖZÖTT

(LONDON.) (Rador-Havas.) Bizalmas jelentések beszámolnak azokról a német csapatösszevonásokról, amelyek Bréma és Hamburg között már húzamosabb idő óta folyamatban vannak. Ezen a területen számos rendkívül fontos vasúti vonal van. A csapatösszevonások tehát esetleg azt jelentik, hogy a német hadvezetőség komoly

UJZÉLAND TELJES EREJÉVEL ANGLIA MELLETT ÁLL

(LONDON.) (Rador.) Weber újzélandi miniszterelnök tegnap a brit fővárosba érkezett és a rá várakozó újságírók előtt kijelentette, hogy Uj Zéland minden erejével és lehetőségével Anglia mellett áll. Rendelkezésére bocsájtja összes nyersanyag forrásait és élelmiszerfelhasználását is.

AZ ÉSZT KÜLÜGYMINISZTER RÁDIÓSZÓZATA

(TALLIN.) (RITA.) Az észti külügyminiszter tegnap rádiószózatban közölte az ország népével a német és az észti kormány között megkötött azon megállapodást, amely szerint Észtország területéről hazavándorolnak az ott lakó német nemzetiségűek. Hangsúlyozta, hogy rádióbejelentése azért van szükség, mert olyan hírek terjedtek el, mintha Észtország és Németország között a baráti kapcsolatok meglazultak volna. Beszéde végén a külügyminiszter közölte, hogy Észtország Németországgal változatlanul a legjobb diplomáciai és kereskedelmi viszonyban van és így a németek elköltözésének az államra nézve politikai jelentősége nincsen.

A FINN-OROSZ HELYZET ÁLLÁSA

(AMSZTERDAM.) (Rador.) A „Telegraaf” című lap helsinki jelentés alapján tudni véli, hogy a Moszkvában tárgyaló finn küldöttség mielőtt legutolsó tárgyalását lefolytatta a Kremlben, az amerikai nagykövet után megkapta Roosevelt elnök személyes üzenetét. Közvetlenül ennek az üzenetnek az átvétele után fordultak kedvezőtlen mederbe a finn-orosz tárgyalások. A Havas Helsinkiből keltezt jelentése szerint lehetséges, hogy a Szovjet a tárgyalásokat megszakítja azzal az indoklással, hogy követeléseit nem teljesítették, hogy ily módon rejtett fenyegetés állandósuljon Finnország ellen, amely ebben az esetben kénytelen lenne az általános mozgósítást elrendelni. Megerősíti a Havas azt a hírt is, hogy a Szovjet olyan katonai egyezmény megkötését javasolta Finnországnak, amely összeférhetetlen lett volna semlegességével.

„VIGYÁZAT! — LÉGITÁMADÁS KÉSZÜL!”

(LONDON.) (Rador.) Szombaton a Firth of Forth környékén újabb légi támadást jelző riadó volt. A riadójel elhangzása előtt már tisztán hallható volt a légháritó ágyú dörgése. A lakosság nagy magasságban, a felhők között látta is az ellenséges repülőgépet, amelyről azt hiszik, hogy német gép volt; de egyetlen bombát sem dobott le.

(LONDON.) (Rador.) Azt a német repülőgépet, amely szombaton délelőtt megkísérelte, hogy felderítést végezzen a Firth of Forth kikötőben és környékén, angol vadászipülőgép leszállásra kényszerítette.

NYUGAT-UKRAJNA EGYESÜLT SZOVJET-UKRAJNÁVAL

(MOSZKVA.) (Rador.) A Tass jelentése szerint a nyugatukrajnai nemzetgyűlés Lembergben október 27-én megtartott ülésén egyhangulag megszavazta Nyugat-Ukrajnának a Szovjet-Ukrajnával való egyesítéséről szóló törvényt. A nemzetgyűlés ezenkívül megszavazta azt a törvényt is, amelynek értelmében Nyugat-Ukrajna egész területén a szovjet-rendszert vezetik be.

LITVÁN CÁFOLAT

(KAUNAS.) (Rador.) A Havas jelentti: Mértékadó litván politikai körök megcáfolják azt a hírt, mintha Németország és Litvánia között tárgyalások folynának a Memel területnek Litvánia részére 50 évre való bérbeadásáról. A Havas jelenti azt is, hogy Smetona, litván államfő Vilna kormányzójává kinevezte Markyt, Vilna jelenlegi polgármesterét. Marky tudvalevőleg előzőleg Memel kormányzója volt.

NÉMET HADIFOGLYOK
ANGLIÁBAN

(LONDON.) (Rador.) Tegnap délután Skócia egyik kikötőjében erősen felfegyverzett kereskedelmi gőzös futott be, fedélzetén 80 német hadifogoly tengerészrel. A németeket négy társas gépkocsin azonnal tovább vitték az egyik fogolytáborba.

ÁLLAMCSINY KÉSZÜLT
BOLIVIÁBAN

(LA PAZ.) (Rador.) Boliviában nagy arányú összeesküvést, illetve államcsinyt lepleztek le. Az ellenforradalomnak a tegnapi, szombati napon kellett volna kitörnie. A hatóságok azonban idejében leleplezték az összeesküvést. Bilbaó tábornokot, a hadsereg fő parancsnokát, aki köztársasági elnök is volt és a forradalom egyik megszervezője, államellenes tevékenysége miatt száműzték Bolívia területéről.

JAPÁN-SZIÁMI KOMMUNISTA ELLENES EGYEZMÉNY

(RÓMA.) (Stefani.) Az olasz hírszolgálati iroda Tokióból érkezett jelentés szerint közli, hogy Japán és Sziám között már néhány nap óta diplomáciai tárgyalások folynak oly irányban, hogy a két állam antikommunista egyezményt kössön egymással. Az egyezmény alappontjai megegyeznének az annak idején kötött olasz-japán és német-japán antikommintern megállapodással.

HA A SZOVJET IRÁNT ÉS
IRAKOT MEGTÁMADNÁ...

(ANKARA.) (Dunaposta.) Saracioglu török külügyminiszter az Associated Press munkatársa előtt kijelentette, hogy a Szovjettel szemben feltétlenül továbbra is a legbarátságosabb magatartást fogják tanúsítani. Ha azonban Oroszország Irán és Irak irányában kitérülne meg előnyomulást, abból a célból, hogy Anglia mossuli olajérdekeit veszélyeztesse, úgy Törökország a most megkötött ankari szerződés értelmében fegyveres erővel fogja támogatni Angliát.

AZ UTOLSÓ FINN JAVASLATOK

(RÓMA.) (Dunaposta.) A Corriera dela Sera helsinki jelentése szerint valószínű, hogy igen hosszú finn-orosz tárgyalások következnek. A Szovjet ugyanis nem vágta el a megegyezési lehetőségek útját és Finnország sem akarja dűlőre vinni a kérdést oly módon, hogy az esetleg fegyveres konfliktusra vezethessen. Magában Helsinkiben egyébként tegnap fontos minisztertanács volt, amelybe bevonták a 12 finnországi párt vezetőit is. Nagyon érdekes, hogy arról a tanácskozásról még maguk a finn parlament képviselői sem kaptak semminemű értesítést. Ujabb híradás szerint Finnország olyan javaslatot készít elő, amely az utolsó szó lesz és amelyből Finnország semmi körülmények között sem engedhet.

ROPPANT ARÁNYÚ NÉMET
TÁMADÁS KÉSZÜL

(ZÜRICH.) (Dunaposta.) Hollandiából, Belgiumból, valamint Svájc határszéli városaiból közlik, hogy a német hadvezetőség hatalmas összpontosítást hajt végre egyrészt a Siegfriedvonalon, másrészt az Elba-Amiden közötti 100 kilométeres arcvonalon. Ebből a csapatösszevonási intézkedésből arra következtetnek, hogy Németország a legközelebbi napokban soha nem hallott méretű támadást kísérel meg Anglia ellen. Ezt abból következtetik, hogy Németország új típusú csapatszállító repülőgépeket vont össze és Helgolandot megerősítette.

EGYMILLIÓ ANGOL ÖNKÉN-
TES

(LONDON.) (Dunaposta.) A Reuter hírszolgálati iroda közlése szerint Angliában eddig egymillió önkéntes jelentkezett hadiszolgálatra a különböző fegyvernemeknél. Mindennek ellenére hiány mutatkozik, mert például az utáncsapatok 25 ezer embért igényelnek. A propaganda megindult abban az irányban, hogy a hiány kellő sikerrel pótolassék.

AZ ÚJ SZLOVÁK KORMÁNY (POZSONY.) (Dunaposta.) Megalakult az új szlovák kormány: miniszterelnök dr. Tuka, külügyminiszter Durcsánszky, pénzügyminiszter Pra-

Amerika nem avatkozik be
a háborúba

(WASHINGTON.) (Dunaposta.) Woodring hadügyminiszter egy értekezleten tegnap beszédet tartott, amelyben a legélesebben kikelt azok ellen a híresztelések ellen, amelyek szerint az Egyesült Államok az európai nagyhatalmak viszályába fegyveresen is beavatkozni készülnek. A hadügyminiszter kijelentette, hogy bár az Egyesült Államok hatalmas felfegyverkezési programot hajtanak végre, ez nem je-

zovszky, gazdasági miniszter Maridriczky, közlekedési miniszter Stanok, kultuszminiszter Sivak hadügyminiszter Csatlós.

lenti azt, hogy valaha is háborúra gondolnának, mindaddig, amíg közvetlen támadás nem fenyegeti. Minden dollár és minden fegyver kizárólag az Egyesült Államok békéjének megővésére szolgál. Minden amerikai állampolgár élete szent és azt veszélyeztetni csak akkor fogjuk, ha bennünket támadnak meg, — fejezte be beszédét a hadügyminiszter.

Hat lejjel drágítani akarják
a mészárosok a sertéshúst

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Megirtuk, hogy a kolozsvári mészárosok gazdasági érdekvédelme: a Mészárosok Szövetsége a napokban emlékirattal fordult a királyi helytartósághoz, amelyben kérte a husneműek árának felülvizsgálását. Az emlékiratban arra hivatkoztak a mészárosok, hogy a jelenleg érvényben lévő husárak nem felelnek meg, mert az élőállat árak a kivitel fokozása miatt lényegesen emelkedtek. A mostani hatósági árak mellett csak súlyos ráfizetéssel tudják ellátni hussal Kolozsvár lakosságát. A mészárosok érdekvédelme, hogy akcióját eredményessé tegye, most emlékiratot intézett dr. Bornemisa Sebastian polgármesterhez is, amely-

ben kérte, hogy a közszükségleti cikkek árának soronkövetkező novemberi felülvizsgálása rendjén az állatvásárpiacon mutatózó árak figyelembevételével állapítsa meg az új árakat. Ennek megfelelően kérte, hogy a sertéshús árát

kilónként hat lejjel emelje fel.

Szerinte a sertéshusnál a mészárosok csak úgy találhatják meg számításait, ha azt a polgármester fellemeli. Dr. Bornemisa Sebastian polgármester az új rendelkezéseknek megfelelően, a jövő hét elején a királyi helytartóság megbízottjával közösen bírálja el a mészárosok kérését és dönt az új árak felett.

— MEGSZÜNIK A PESTI NAPLO. AZ EST FÉLHIVATALOS LAP LESZ. Budapestről jelenti a Rador: A Pesti Napló című liberális sajtóorgánus október 31-én megszűnik megjelenni. „Az Est” című másik liberális irányzatú lap pedig a kormány félhivatalos felében megjelenő lapja lesz.

— Rendőri hírek. Fazekas Irma 27 esztendő leány ma délután Banatului ucca 215. szám alatti lakásán marólgaggal megmérgezte magát. Környezete taxival a klinikára szállította, ahol gommormosást alkalmaztak rajta. Ennek ellenére állapota rendkívül súlyos. Az orvosok véleménye szerint alig lehet megmenteni. Fazekas Irma állítólag szerelmi bánatában követte el tettét.

— Orbán József Scarilor-ucca 5. szám alatti 69 éves háztulajdonos este fél 6 órakor azzal tért haza a városból, hogy rosszul érzi magát. Néhány perccel később eszméletlenül esett össze. Felesége orvost hívatott, de mire az megérkezett, Orbán József már kiszenvedett. Minden jel szerint szívizélhűdés vetett véget életének. A rendőrség intézkedése a hullát beszállították a törvényszéki bonctani intézetbe. — A rendőrség büntetői osztálya letartóztatta Ghinia Ioant, a szatmármegyei Gilvács községbe velő 29 éves fiatalembert, aki sorozatos betörések lopásokat követelt el Kolozsváron és a közeli községekben. Bűnlajstromának összeállítása után átadják az ügyészségnek.

— A RÁDIOÁLLOMÁS STUDIOJÁBAN MEGHALT A HÍRES ROMÁN HEGEDÜMŰVÉSZ. Chisinauból jelenti a Rador: A Basarabia rádióadó állomás stúdiójában megrendítő eset történt. Leonid Serbacov, a híres hegedűművész hangversenyének megkezdése után játék közben hamis hangot fogott. Ez a jelentéktelen hiba annyira felzavarta, hogy szívizélhűdést kapott és a stúdió helyiségében pillanatok alatt kiszenvedett.

— Törlik a választási bírságokat. Bukarestből jelenti: A képviselőház elnökének a pénzügyminiszterrel történt közbenjárására elhatározták a kamara és szenátus megválasztásáról szóló törvény 63. szakaszának alapján kirótt választási bírságok felfüggesztését. Ezeket a bírságokat behajtás végett az illetékes pénzügyigazgatóságok adták át, amelyek némsokára utatást fogtak kapni a behajtások felfüggesztésére és a bírságok törlesztésére.

— A magántisztviselői céh felhívása a kereskedelmi alkalmazottakhoz. A Szamostartományi Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Céhe a következők közlésére kérte fel lapunkat: A kolozsvári kereskedők egy része azt terjeszti alkalmazottai körében, hogy a mozgalom ügyében olyanértelmű megegyezés jött létre a munkaügyi vezérfelügyelőség közvetítésével, hogy a főnökök egyéni megállapodást köthetnek alkalmazottaikkal. Ezzel kapcsolatban megállapítjuk, hogy megegyezés a mozgalom ügyében nincs. Az az igyekvésünk, hogy kollektív megegyezést kössünk. Tehát az alkalmazottak ne adjanak hitelt a megegyezésről szóló híreknek. — Szamostartományi Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Céhe.

— Halálozás. Özv. Danziger Arminné, szül. Weiss Leontin folyó hó 28-án, szombaton reggel 5 órakor hosszas szenvedés után 69 éves korában elhunyt. Temetése ma vasárnap, délután 3 órakor lesz az új neológ zsidó temetőben megtartva.

— Dühöngő vihar tombol Szaloniki környékén. Athénből jelenti a Rador: Szaloniki környékén hatalmas vihar dühöng, amely óriási károkat okozott, megrongálta a telefon és a távíró vezetékeket. A viharzó tengeren számos halászbárka elsüllyedt.

— HALÁLOZÁS. Urban Mihály könyvtáros 61 éves korában elhunyt. Temetése 30-án délután 3 órakor lesz a köztemetői nagykapunál.

— NOVEMBER ELSEJÉN ÚJ HIVATALOS ÓRAK LÉPNEK ÉLETBE A KÖZHIVATALOKNÁL. Bukarestből jelenti a Rador: A folyó évi november elsejétől kezdve az 1940 évi május elsejéig a közhivataloknál a hivatalos órák a következők: Hétfőn és az ünnepeket követő napokon délután 3 órától este 8 óráig. Kedden és pénteken reggel 8 órától fél 2-ig, délután fél 4-től este fél 8-ig. Csütörtökön és szombaton reggel 8 órától déli fél 2 óráig.

— A bátorság jutalma. Berlinből jelenti a Rador: Hitler vezér és kancellár Stoltz gyalogsági hadnagyot a vaskeresztjével tüntette ki és lovagi rangra emelte azért a rendkívül személyes bátorságért, amelyet a lengyelországi harcok idején a varsói 2. számú erőd ellen intézett ostrom alkalmával tanúsított.

Kivégezték dr. Roos
és Lobstein elzászi auto-
nomista vezéreket

(BRÜSSZEL.) (Dunaposta.) A londoni rádió külön híradásban közli, hogy a nancy-i haditörvényszék által halálra ítélt dr. Roos és Lobstein elzászi haringiai autonomista párti vezéreket kémkedés és hazaárulás miatt szombaton hajnalban főbelőtték.

Miaia tábornokot 15 évre
kivégezték Spanyolország-
országhól

(MADRID.) (Rador.) A spanyol hivatalos lap közli a politikai felelősség megállapítása kérdésében döntő törvényszék ítéletét, amelynek értelmében Iose Miaia volt tábornokot, a spanyol főkelők egyik vezérét 15 évre kivégezték Spanyolország területéről. Az ítélet maga után vonja azt is, hogy a tábornok minden ingó és ingatlan vagyonát elveszti. Miaia tábornok felelősségét egymillió pezeta pénzbírságra ítélték.

(MEXIKÓ.) (Rador.) Miaia tábornok, amikor közölték vele száműzésre szóló ítéletét, kijelentette, hogy az ítélet éles ellentétben áll a jogszabályokkal. Arra a kérdésre, hogy körülbelül mennyi aspanyol bíróság ítélete szerint elkobásra szánt vagyona, Miaia tábornok kijelentette, hogy körülbelül 60 ezer pezeta vagyonának az értéke.

Festedzés

Egy évre felfüggesztették Kiss György működését. Bukarestből jelenti: A román atlétikai szövetség tegnap esti ülésén foglalkozott a fegyelmessérettel vádolt atléták ügyével, akik részint nem jelentek meg a Balkán Játékokon, másrészt pedig sportszerűtlenséget követtek el. A „vádoltak” között van Kiss György, a KAC rekorderek atlétája is, akit egy évre felfüggesztettek működésétől, mert nem indult az athéni versenyeken. Ugyancsak egy évre tiltották el a működésétől Stoichitescut, a Soimii atlétáját is. Minősítése azonban súlyosabb: sportszerűtlenséget követett el. Félévre tiltották el minden sporttevékenységtől Dinu Cristeát, a bukaresti Stadion Roman futóját, mert szintén nem jelent meg athéni versenyeken.

— Károly király Öfelsége elfogadta Beran belügyi államtitkár lemondását. Bukarestből jelenti: Öfelsége tegnap elfogadta Coriolan Beran belügyminisztériumi államtitkár lemondását. Ugyancsak tegnap írta alá Öfelsége azt a királyi törvényrendeletet, amely Paul D. Goma, Bucegi tartomány jelenlegi titkárat királyi helytartóvá nevezi ki. Az új királyi helytartó tegnap le is tette az esküt.

— Román buza Olaszországnak. Bukarestből jelenti: A napokban megegyezést kötöttek Olaszországgal, melynek értelmében rövid időn belül 100 ezer tonna gabonaneműt szállítanak Olaszországba.

— Orkán, felhőszakadás Buzan felett. Buzából jelenti: Tegnap este hatalmas felhőszakadás vonult el a város felett, amely igen nagy károkat okozott az egész megye területén. Több híd leszakadt, egyes hidakat elsodort az árvíz, a telefonhuzalok megrongálódtak, a közlekedés több útvonalon szűnt meg. A vihar nagy károkat okozott Oltenita környékén is.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 3 és 4 lej, első szó 3 lej. Állást keresőknek első szó 2 lej, többi 1 lej. Jelleg és címmelküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Csak portózott jellegű leveleket továbbítunk és csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett vesszünk fel. Típméltányt nem adunk. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelenésére csak délelőtt 10 óráig vesszünk fel.

ADÁS-VÉTEL

SZILSKIN női bunda, 1 kis 6 éves lányka fehér szilbunda 1200 lejért és 1 kis 6 éves lányka nutriett bunda 800 lejért eladó. Cal. Regele Ferdinand 30. hölgy fodrászat. (6731)

ÖCSKARUHAKÉRT legtöbbet fizetnek. Str. Memorandului 4. Grósz. (6801)

JÓKARBAN lévő szilkskinbunda eladó. Érdeklődni lehet Cal. Reg. Ferdinand 30. Hölgyfodrászatban. (6653)

GYERMEKKOCSIK legolcsóbban kis-korúak fogházában kaphatók. (6655)

KAMIONT keresek fatuvarozáshoz. Értekezni Str. Masaryk 17. (6695)

ELADÓ egy 9x12 fénypépezőgépet hozzávaló teljes felszereléssel, esetleg egy olcsó rádiógépért elcserélném. Str. Pierului 2. (6839)

KEDVEZŐ árban eladó modern kombinált háló. Érdeklődni Cal. Regele Ferdinand 103., ajtó 1., délután 5-6. (6838)

DIÓGYÖKÉR gyönyörű ebédli és hálóberendezés, fali kandalló, álló lámpa, függöny, karniza, brokát drapéria, elköltözés miatt sürgősen eladó. Sportkocsi jókárban eladó. Cal. Regele Ferdinand 141. I. em. ajtó 10. (6702)

EGY magas alakra egy jókárban lévő perzsa bundát keresek megvételre. Cím a kiadóban „Perzsabunda” jellegre. (6827)

PIANINOT vennék bérbe. Ft. Csenedő Jenő. Str. Chintăului 39-a. (6824)

SCHIMBÁSOK figyelmébe! Elsőrendű lovak Háránakál kaphatók. Cluj, Str. Băli Someşeni. Telefon: 36-23. (2835)

ELADÓ fémhúros zongora jó állapotban 15.000 lejért. Antonescu, Cal. Regele Ferdinand 38. (6840)

INGATLAN

ELCSEBÉLNEM Nagyváradon, a város szívében lévő emeletes, kétlakosztályos, központi fűtésű — minden szobában külön fűtőtest van — új és minden kényelemmel felszerelt házat hasonló kolozsvári házzal. Címeket „Árkülönböztet” készpénzzel fizetni” jellegre a „Jóesté!” kiadóhivatalába kérek. (6712)

SÜRGŐSEN eladó telek minden elfogadható áron, bankadóssággal. Cal. Marechal Foch. Értekezni: Cal. Regele Carol II. 132. (6826)

ELADÓ központban 282 nm. 15 méter front hosszúságú telek a Gh. Dima utcában, szemben a konzervatóriummal. Antonescu, Cal. Regele Ferdinand 38. (6841)

ÁLLAST KERES

SZOBAINASI, pincéri vagy ehhez hasonló állást keres megbízható fiatal ember, katonaságtól felmentve. Horváth József Turda, Str. Gh. Lazar 37. (6831)

FŐZNI tudó mindenest 1-ére keresek. Cím a kiadóban. (6832)

ÁLLAST keresek orvos kéz alá, pénztár noki, inkasszót bárhol az országban, házgondnoki, félmillió ingatlan biztosíték. „45 független tulajdonos” jellegre a kiadóba. (6823)

ÁLLAST KAPHAT

HÖLGYFODRÁSZ segédet, nőt, vagy férfit felveszek. Cal. Reg. Ferdinand 30. hölgyfodrászatba. (6637)

HÖLGYFODRÁSZT keresek mesterkönyvel. „Nő, vagy férfi” jellegre a kiadóba kérek. (6385)

MEGBÍZHATÓ mindenest főzőnő kerestetik. Cal. Motilor 17. (6620)

SZOBALÉANY kerestetik kétszemélyes családnak. Gaál Györgyné, Mociu, jud Cluj. (6829)

HÁZMESTERT keresek kertész. Cím: Str. Bucovina 22. (6828)

KÜLÖNFÉLÉK

50 ÉVES iparos házasság céljából keres egy intelligensebb nőt, lehet vidéki is, 40 év körüli, kevés hozománnyal. Leveleket „Iparos” jellegre a kiadóba kérek. (6842)

OKTATÁS

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél. Calea Regele Ferdinand No. 34. (8450)

Kitűnően sikerült a vasuti műhelyben és fűtőházban a légvédelmi gyakorlat

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Kitűnően sikerült légvédelmi gyakorlatot tartottak tegnap délelőtt 11 órakor a kolozsvári vasuti műhelyben és fűtőházban. A gyakorlaton megjelent dr. Tataru Coriolan királyi helytartó, Bornemisa Sebastian dr. polgármester, Cartianu hadosztálytábornok, a VI. hadtest parancsnoka és számos más előkelőség. Az ország-egységek sorfala előtt felállított emelvényről mikrofonon keresztül Dumitrescu Gheorghe vezérkari őrnagy ismertette a gyakorlat részleteit. Mellette foglalt helyet Enatescu őrnagy vármegyei műszaki tanácsos is. Jelen volt még a kolozsvári vasuti állomás légvédelmi bizottsága: Ispravicu Gheorghe és Maior Nicu főmérnök, vasuti vezérfelügyelők, Ramon-teanu Aurel főmérnök, Bartsch Ferdinand és Pop Virgiliu mérnök, Curcariu Ioan mérnök, a bizottság titkára és Tanase Ioan Ioan mérnök, segéd-titkár.

A RIADÓ

— A légháritó központ ellenséges repülőgépek közeledését jelzi, mire megszólalnak a műhely gőzszirénái, — kezdi magyarázatát Dumitrescu vezérkari őrnagy — és a másik pillanatban a műhely gőzkiürítjei hosszú szaggatott jelekkel hozzák a munkásság tudomására a közelgő veszélyt. A munkások olajos munkaruhákban, úgy ahogy a munkát otthagyva, nyugodt lépésekkel megindulnak a légvédelmi fedezékek felé. A műhely és fűtőház területe 3 perc alatt teljesen néptelen né válik. Megjelennek az ellenséges bombavető repülőgépek, amelyeket már nagysebességű vadászgépek kergetnek. A bombavetők romboló, gyújtó és gázbombákat eresztének le a vasuti műhely területére. A vadászgépek üldözése egyre tart és légi harc fejlődik ki a vadászgépek és bombavetők között. A légi veszély elmúltával ismét megszólalnak a szirénák, mire a fedezékekből gázmentes ruházatu osztagok tűnnek elő. Ezek különleges, készülékekkel megállapítják

hogy a repülők milyen gázokat használtak, a gázzal fertőzött helyeket jelző táblákkal látják el, aztán megkezdődik a gázak semlegesítése. A következő feladat a sebesültek elsősegélyben való részesítése, kórházba szállítása és a festőműhelynek, — amely a feltevés szerint kigyulladt — a kioltása, ami a tűzoltó-osztag feladata. Külön osztag végzi a fel nem robbant légi bombák eltakarítását. A szirénák most a munka újrafelvételét jelzik, mire a munkások mind elhagyják a fedezékeket és elfoglalják munkahelyüket.

A LEGMODERNEBB LÉGVEDELMI FEDEZÉK

A hatóságok képviselői és a meghívottak ezután meglátogatták a vasuti fűtőudvarán épült legmodernebb légvédelmi fedezéket. A lépcsőjárat után biztonsági szoba következik, amely mellett a külön, a külvilágtól független villanyfejlesztő működik. Ez szolgáltatja a villanyvilágítást és a szellőztetőberendezés hajtóenergiáját. A következő helyiség a tulajdonképpen 50 személy számára készült fedezék, amely azonban — Dumitrescu őrnagy előadása szerint — 100 ember befogadására is elegendő. A szellőztető berendezés működését Ramon-teanu főmérnök ismerteti. Ez a készülék szűrt levegőt sűrít be a fedezék helyiségébe, ami a belső légnyomást jelenékenyen növeli. A levegő így csak kifelé áramolhatik, de befelé semmi esetre sem. Érdekes műszer még az a készülék, amely a fedezék lakóinak vegyszeti uton megállapítja, hogy a külső levegőben milyen természetű mérgező gázok veszélyeztetik a fedezék elhagyását. Most építik azt a távbeszélő vonalat, amely a szolgálatos vasuti formalmi tisztet a külvilághoz kapcsolhat tartja, biztosítva ezzel a távbeszélés esetén is a vasuti közlekedés zavartalanosságát.

A látogatók nagy elismeréssel adóztak a légvédelmi fedezék tervezőivel és építőivel szemben, akiket valóban minden elismerés joggal megillet. (bus)

Csunya halál, eljöttél a kaszával,

de hiába jöttél,
mert Horia van
a házamban!

GRIPPA,
KÖSZVÉNY,
CSUZ ellen
használd csak

„**HORIA**”
BEDÖRZSÜLÉST.



Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

NÉMET nyelvet biztos sikerrel, akadémiai és egyetemi anyagot is tanít. Csoportos tanításra előjegyzéseket felvesz. Székelyné, Str. Cuza Vodă 5. (Iparkamarai épület III. em. 19. ajtó, díjtalan lífthasználat.) (8454)

FRANCIA, román fordítást, levelezést és a legújabb módszerekkel (Berlitz, Duden, Schidlöff) magánórákat, beszélgetést és vizsgára való előkészítést vállal pedagógiai gyakorlattal rendelkező diplomás tanár. Cím a kiadóban. (T1775)

TANITVÁNYKÉPZÉS. Kosmetika „Boté” Hamburg M. C. Reg. Ferdinand 34 II., Tel.: 2011. (6683)

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ 3 szoba, konyha, fűtőszoba november 1-ére. Érdeklődni dr. Dénes ügyvédnél, Str. Wilson 1. Telefon: 27-91. (6744)

EGY szoba, konyha november 1-ére kiadó. Str. Avram Iancu 30. Léber. (6745)

AZONNAL kiadó 2 szoba irodának. Str. Reg. Maria 5. (T2820)

KIADÓ november 1-re Cal. Reg. Ferdinandon 4 szoba, konyha, komfort májusig 3800 lejért. Szerződés tovább is köthető. Cím a kiadóban. (6589)

KIADÓ 2 szoba, összes mellékhelyiséges komfortos lakás földszinten a Str. Bratianu-ban. Érdeklődni dr. Tusa irodában. P. Unirii 7. (6605)

KÜLÖNBÉJÁRATU butorozott szoba azonnal kiadó teljes ellátással. Cal. Regele Ferdinand 12. (6835)

BELVÁROSBAN szép nagy butorozott szoba kiadó. Str. Corches 8. Kovácsné. (6834)

2 SZOBA, konyha, kamra külön telken kiadó. Megtekinthető délután 4 óráig. Str. Fluturilor 47. (6825)

ENGROS raktárnak kiadó egy nagyon szép szabályos új helyiség. Cal. Regele Ferdinand 21. (6822)

LAKÁST KERES

KISEBB üzemnek megfelelő 20—25 méteres földszinti helyiséget keresek. Hoffmann, calea Motilor 17. (6619)

Valódi angol

szövetek viselőjét felhívjuk a minden versenyen felüli tiszta gyapju

Dombria

szövetekre, amelyek szépségben, tartósságban egyenrangúak az angolakkal, 75 centi szélességben 350 lejtől vannak 450 lejtig. Egyedüli elárúsítóhely Str. Reg. Maria 4. Bejárati Str. Brătianu 19. felől is. Két szoba, konyha lakásomra társnőt keresek. Komoly háziszöveget beállításánál segédkezőt válllok.

A NUF minisztere kihallgatáson fogadta a magyar és a német népközösség küldöttét

(BUCURESTI.) (Rador.) C. Giurescu, a NUF minisztere tegnap kihallgatáson fogadta a Német Népközösség képviselőitében megjelenő P. Anton, Hanz Kaufmes és Mauruss megbízottakat. Kihallgatáson fogadta a Magyar Népközösség küldöttségét is, amelyet dr. Szász Pál vezetett.

Ura megígérték Bukarestben a református lelkészek államsegélyének rendezését

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Dr. Illés Gyula és Laár Ferenc, az erdélyi református egyházkerület tanácsosai, mint jelentették, a napokban Bukarestbe utaztak, hogy egyházi és iskolai ügyekben az illetékes minisztériumokban eljárjanak. A két egyházférfi most érkezett haza a fővárosból és tárgyalásaikról jelentést tettek Várhelyi János püspöknek. Elsősorban is előterjesztették a lelkészek államsegélyének ügyét a kultuszminisztériumban. Hivatkoztak arra: ismételt ígéret hangzott el, hogy a református lelkészek segélyét egyenrangusítják a többi felekezetek lelkészeinek segélyével. Ennek az ígéretnek alátámasztására kérték, hogy a függő kérdésben mielőbb döntsenek, tekintve, hogy a lelkészek súlyos helyzetben vannak és az ügy további előmozdítását nem tűr. Előterjesztették a kultuszminisztériumban az iskolák nyilvánossági jogának kérdését is. Igen égető, megoldásra váró ügye ez is az egyháznak. Több-ször hangzott el már ígéret, hogy az ügyet rendezni fogják, eddig azonban csak néhány elemi iskola kapta vissza teljesen működési engedélyét. A kultuszminisztériumban újlag kijelentették a két egyházi férfiú előtt, hogy a kérdéses ügyekben rövidesen meghozzák a megnyugtató döntést. Egyházi és iskolai körökben természetesen érdeklődéssel várják, hogy az ígérete mikor váltják be.

— Dr. Szabó Zoltán börtöngyász, katonai szolgálatából visszaérkezett és rendeléseit újból megkezdte. Str. Barion L. Pop 13.

Rádió

HÉTFO, október 30.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor. 12: Pontos időjelzés, vizállásjelentés. 12:10: Hangverseny-lemek. 13:10: Déli zene, Motzoi zene. 15: Hírek. 19:17: Kezdd a mikrofon előtt. 20:50: Hírek. 21:15: Szórakoztató zene. 21:30: Delavrancea zongoraművésznő hangversenye. 21:50: Szarvas vonósnégyes. 22:15: Snemina Maria énekel. 22:30: Hírek, utána hírek magyar nyelven. 22:50: Lemezek.

Budapest I. 7:45: Torna, hanglemezek, éltrend. 11: Hírek. 11:20: Felolvasások. 13:10: Ének. 13:40: Hírek. 13:55: Zongoraverseny. 14:30: Cigányzene. 15:30: Hírek. 17:15: Diákféltára. 18:15: Előadás. 18:45: Szalonzene. 19:45: Hangfelvétel. 20:15: Hírek. 20:25: Gítárszámok. 20:40: Előadás. 21:10: Operaházi előadás. 22:40: Hírek. 23: Kávéházi zene. 24:25: Szórakoztató hanglemezek. 1:05: Hírek.

A beteglátogatók | Mátrai Béla riportja

Érdekes cikk jelent meg egy amerikai kórházi szaklapban a beteglátogatókról. A cikkben foglalt megállapítások úgy látszik nemcsak az amerikai kórházi viszonyokra jellemzőek, hanem ugyanígy vonatkoztathatók az európai sőt a kolozsvári kórházi állapotokra is. A cikk írója hangsúlyozza, hogy a kórházi élet megoldásra váró kérdései között egyre súlyosbodó feladat a beteglátogatások problémájának rendezése. Az orvosok már régóta figyelik, hogy a betegek hétfőn rosszabbul vannak s ez kétségtelenül összefügg a látogatók vasárnapi özönlésével. Természetesen lehetetlen a kórházban tökéletes csendet és nyugalmat teremteni, a látogatókat kitiltani, de kétségtelen, hogy az általuk keltett zavarok sok baj forrásává váltak.

A beteglátogatók egyik leggyakrabban felfedezhető típusa a „kedélyes látogató”, aki délceg testtartással, ki-düllesztett mellrel, arcán széles mosollyal érkezik. Rendszerint a legalkalmatlanabb időben lép be a kórterembe és megérkezése után azonnal hozzákezd nagy művéhez: a beteg felderítéséhez. „Na, hogy van, hogy van?” — de szavának csengésében benne van: „Nézd csak, milyen jól érzem én magam.” El van ragadtatva, hogy a beteg „milyen remekül néz ki.” — „Hiszen maga nem is való kórházba. Jó magának, hogy ilyen nyugodtan fekhettek egy ilyen csendes, szép szobában, körülveve jóképű orvosokkal és csinos ápolónőkkel. Bár csak nekem volna ilyen jó dolgom.” Mielőtt eltávozik, nem mulasztja el, hogy nyomatékot a figyelmeztesse kedves betegét, hogy ne is gondoljon a halálra. Végül azzal a lélekemelő tudattal hagyja el a jobbsorsra érdemes beteg szobáját, hogy sikerült ennek a szerencsétlennek utolsó óráit felvidítani, mert hogy ez nem fog meggyógyulni, az bizonyos.

A „kiváncsi látogató” minden után érdeklődik. Szemrehányást tesz, miért értesítették ilyen későn a betegségről, miért éppen ebbe a kórházba jött a beteg, miért nem ment máshová, volt-e már röntgenen, ki a kezelőorvos, mennyit fizet a szobáért. Ez a legfárasztóbb típusa a beteglátogatóknak, aki addig beszél, addig kérdezősködik, míg maga is belefárad.

Kérdés, létezik-e egyáltalán a kórházban „eszmenyi látogató” — aki csak olyan dolgokról beszél, ami a beteget érdekli, nem ül rá az ágyra, nem zavarja a szomszédbetegeket. Ha van ilyen látogató-típus, azokat a kórházaknak ki kellene válogatniok és egyenesen rá kellene beszélniök, hogy jöjjenek gyakrabban, mert látogatásuk a betegre szemmel láthatóan áldásos.

— **EZ AZTÁN MÁR GOMBA.** A világ legnagyobb gombáját Johannesburg mellett egy kisbirtokon találták. Az óriás-gomba kalapjának átmérője egy méter, súlya 61 és fél dekagram.

— **Chamberlain álma.** — Igazán irigylem önt — mondta Chamberlain angol miniszterelnök Sir Arthur Hillnek, a gyönyörű kewi kertek felügyelőjének — amiért ilyen birodalom felett uralkodhatik. Amint feladatomat befejezem, én is kertész leszek, mint ön, s az lesz a legfőbb kívánságom, hogy virágágyaimat gondozva töltssem el életem hátralevő napjait. Sok bosszúsága van a virágokkal?

— Ha viharos az idő...

— O, a viharok — kiáltott fel Chamberlain. — Ezekhez már eléggé hozzá szoktam.

— **Aknára futott — egy sakál.** Haifa palesztinai kikötőváros villanegyedének lakosai a minap éjszaka borzalmas dördülésre ébredtek. A rendőrség tüzelesre készen tartott fegyverrel várta az arab szabadcsapatok támadását, de semmi sem történt. Másnap reggel egy rendőrorjárat egy sakál szétépett tetemét találta a városhoz vezető országúton. Az utat az arabok aláaknázták és a sakál — a merénylet egyetlen áldozata — felrobbantotta az aknákat.

Hitler egykori katonabajtársa

Kolozsváron, a Str. Cernauti 21. alatt lakik, de nem hajlandó nyilatkozni

Bonyodalmak a riport körül, amelyből végül minden lesz, csak nem riport

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A hajszá első fejezete egy évvel ezelőtt kezdődött. Akkor még nem volt gyenge kék fényű lámpa az uccákon, színes plakátok a falon és behívó a zsebekben. Nem volt még háború. A jámbor polgár előre tudhatta, hogy vasárnap templomba fog menni, csirkepaprikás lesz ebédre és rögzíteni fog délután a klubban. Ugy kezdődött, hogy egy ur, egyike azoknak, akiknek zsebében mindig van egy-egy cím, egy jó tipp és akiknek mindig hálás lesz az anyagihiányban szenvedő újságíró, — megállított:

— Tudja kérem, hogy Hitler egyik katonatársa itt lakik Kolozsváron? Nem tudtam. Címet adott. Hirtelen ellágyulásomban elhatároztam, hogy ha valamikor sok pénzem lesz, ennek az urnak szobrot fogok emelni.

Ma még mindig az elhatározásnál tartok.

Hajszá egy riport után

A cím, amit adott, meglehetősen hiányos volt. Mindössze annyit árult el, hogy az illető egyik kolozsvári líkőrgyár alkalmazottja. Két nap leforgása alatt végigjártam az összes líkőrgyárakat. Egyik helyen kedvesen fogadtak, más helyen nagyon görbén pislogattak reám, de emberemre nem birtam rátálni.

Egy évvel később állított meg a második jóakaróm.

— Tudod, hogy Hitler egyik katonatársa itt lakok Kolozsváron?

Tudtam. Csak a nevére és arról, hogy hol lehet megtalálni, nem volt sejtelmem. Kaptam egy új címet: Str. Chintăului 35.

A címzett ismeretlen...

Mivel a címe körül meg volt a véleményem, elhatároztam, hogy ezutal óvatos leszek. Kellőképpen felszereltem magam hat napra való élelmiszerekkel, hátizsákkal, termossszal, jégcsákkal, szöges cipővel és leves kockákkal, majd röpke fohász után megindultam a Chintăului-ut felé.

Rövid keresés után kiderült, hogy a magyarázott ház nem 35. szám, hanem 36 és hogy ott semmiféle olyan nevű ur, mint amelyet én keresek, nem lakik.

— Talán tessék megpróbálni a 34. szám alatt — mondták. Mivel déli volt, letelepedtem a Nádas-patak partjára és elfogyasztottam szerény ebédemet.

Később megpróbáltam a 34. számot. Innen elküldtek a 43. szám alá. Itt azt mondták, hogy úgy emlékszem, mintha a kérdezőt a 80. szám körül lakna valahol. Természetes, hogy itt sem találtam meg. Később megpróbáltam a tizenhármat, hátha szerencsém lesz. Nem volt. Éveimnek számát, a 25-öt. A kaballisztikus 7-et, kétszer hetet, kétszer tizenhármat, kilencvenkilencet és az egyet.

Str. Cernăuți 21.

Ugy éjjel tizenkét óra felé fülemből sugtát, hogy próbáljam meg talán a Cernăuți uccában, amely valamikor a Chintăului-ut eleje volt.

Itt a 21. szám alatt megtaláltam azt, akit kerestem. Idősebb ur volt, barátságosan fogadott. Hjah, nem tudhatta, hogy miért keresem.

— Igaz-e kérem, hogy Ön valamikor együtt szolgált Hitler kancellárral?

— Igaz.

— Lesz szíves akkor nekünk erről valamit mondani.

— Kérem, az meglehetősen régen volt, össze kell szednem emlékeimet. De egy esetleges találka idejét meg-
úzenem...

Nem időszerű...

Ez abban az időben történt, amikor a végsőkig kiélesedett a német-lengyel viszony és pillanatról pillanatra lehetett a háború kitörésétől tartani. A levegőben lógott a háború. Mindenki Hitlernek a Reichstagban elmondandó beszédét várta. Tudtuk, hogy ettől függ majd a béke vagy a háború. Lázas beteg volt Európa. Ugy éreztük, hogy sorsunk s egész Európa sorsa egy ember kezében fut össze. Abban a kézben, amely egyszerre dobta el a kézi gránátot B. J. kolozsvári kereskedővel, együtt lapult vizes lövészárkok fenekekén, hogy évekkel később Führere vezetője legyen egy 90 milliós nemzetnek.

Ekkor érkezett meg B. J. kereskedőtől, az egykori bajtárostól az üzenet:

— Nem látom szükségét és helyét a nyilatkozatnak. Ez nem aktuális...

Dönt a családi tanács

Öt percen belül már a lakásán voltam.

— Nem nyilatkozhatom, — mondtotta.

— Miért?

— Kérem, én megbeszéltem a dolgot családommal és nem találtuk helyénvalónak ilyen légkörben nyilatkozni.

— De kérem, nem ragaszkodunk a névhez. Megírjuk az egész dogot névtelenül...

— Nem kérem. Semmiféle körülmények között nem vagyok hajlandó nyilatkozni.

— Később sem?

— Később, ha tisztul a helyzet és javulnak a viszonyok — esetleg — igen.

Egy hónappal később

Azóta eltelt egy hónap. A napokban elszántan, megint beállítottam. Az interjú-alany — csodák csodája — be-szélte. Dicsérte az időjárást, a kitűnő gyümölcsstermést, szidta a drágaságot, — csak egykori bajtársáról nem volt hajlandó beszélni.

— Kérek akkor felhatalmazást, hogy mindezt úgy, ahogy történt, megírhasam...

— Később talán lehetséges lesz?...

— Később. Ha majd béke lesz. Akkor majd üzenek.

*

Az egész ügyet kénytelen vagyok megírni: 1. Azért, hogy tanuljon belőle minden jobbsorsra érdemes riportert. 2. Azért, mert béke nem lesz csak körülbelül a 2000 évben. Addig nem vagyok hajlandó új címek és új tippek után szaladgálni. 3. Mert az egykori bajtárs elindította a történelem kerekét. Nem lehet tudni, ki fog a kerek alá kerülni. Talán a riportert, talán a riport-alanyt. 4. Azért, hogy dühöngj te is nyájas olvasó...

Én dühöngtem eleget...

— **A lepra és a börtuberkulózis új gyógyszere.** Berlinből jelentik: Fonseca di Riberio, saopaoi professzor előadást tartott a lepra új gyógyítási módjáról, amit ő talált fel. Az új gyógyszer bizonyos kartinoid, amely úgy látszik, megöli a lepra okozóit. Az állatkísérletek után egy önként ajánlkozó fiatal nőt gyógyított meg vele a brazil professzor. Az orvosságot belsőleg, majd a vérerekbe, azután a lepracsomókba alkalmazták. A beteg mintegy három hónappal alatt teljesen meggyógyult. A brazil professzor szerint ez az orvosság hatásosnak ígérkezik a börtuberkulózis ellen is. A kísérletek ez irányban már folynak.

Betegsegélyzői bélyegek

valamint posta-, drogéria, okmány, turisztikai, számla és aviatia bélyegek is a legnagyobb címletekbe is állandóan kaphatók a

Cal. Regele Ferdinand 59. Dohánytőzsdében

(Régi betegsegélyzővel szemben.)

Szűz és fény

A „Times” írta nemrég:

„A Természettudományi Múzeum szép új osztálya, melyet a tűz- és fénykeltő eszközöknek szenteltek, valószínűleg sok új látogatót fog vonzani a muzeumba. Az embert „tüzesináló állatnak” is meghatározták már s ha ez a meghatározás talán nem is elégíti ki a tudományt, legalább is azt az igazságot hirdeti, hogy egyetlenegy más állat sem képes akarata szerint tüzet gyújtani, vagy a homályt megvilágítani; s talán leginkább ennek a hatalmának köszönheti az ember, hogy szerencsésére vagy szerencsétlenségére azzá vált, ami és ott úgy élhet, ahol és ahogy él... Természetes, hogy a tűz és láng és fény metaforái különféle formákban erősen meggyökereszkedtek az emberi beszédben és mindannak jelképévé váltak, ami nemes, vagy lendületes, vagy bátor a természetünkben — sőt magának az életnek a jelképévé. Ezért nemcsak érdeklődéssel, hanem bizonyos tisztelettel is nézünk a tüzkeltés első fáradságos szerszámaira. A kezdetleges prometheusi eszközöktől a gáz- és villamoság koráig folytatódik a történet. Elmondhatjuk, hogy a tűz és fénykeltés minden elképzelhető szerszámát kiállították a Természettudományi Múzeumnak ebben az érdekes új osztályában; legfeljebb egy hiányt fedezhetünk fel. Nem találunk pontos utmutatást arra hogyan gyújthatnánk fel a Temzt. Ez talán nem is lehetséges. Epimetheusnak, a Titán prózaibb testvérének éppen elég dolga van ezekben a napokban a tűz ellen való biztosítással.”

— **Sziklarajzok a Pontini mocsarakban.** A déli Látium egyre inkább a világ archeológusai érdeklődésének közep-pontjába kerül. A történelemelőtti idők kutatásának minden valószínűség szerint központjává fog válni Olaszországban ez a vidék. Csak a nemrégiben találtak itt meg azt a tudományos szempontból rendkívül jelentőséggel bíró barlanglakást és tüzhelyet, amely a mellette talált koponya után ítélve a neandervölgyi embernek szolgált lakóhelyül. S az olasz lapok már ismét egy újabb nagyjelentőségű felfedezésről számoltak be, amelyet ezen a vidéken tettek a tudósok. A lelet helye ezutal a lecsapolt mocsarak vidékén van Littorio közvetlen közelében. Itt egy kőkorszakból származó sziklarajzot találtak. Az ősemlék művészetének hasonló maradványai mindeddig csak Spanyolországban és Franciaországban kerültek napvilágra. Olaszországban most találtak első ízben ilyeneket, annyiival is inkább nagy az olasz világ érdeklődése irántuk. A sziklába vésett rajzok emberi alakot akarnak ábrázolni, de főként ellipszisekből, valamint vízszintes és függőleges vonalakból állanak.

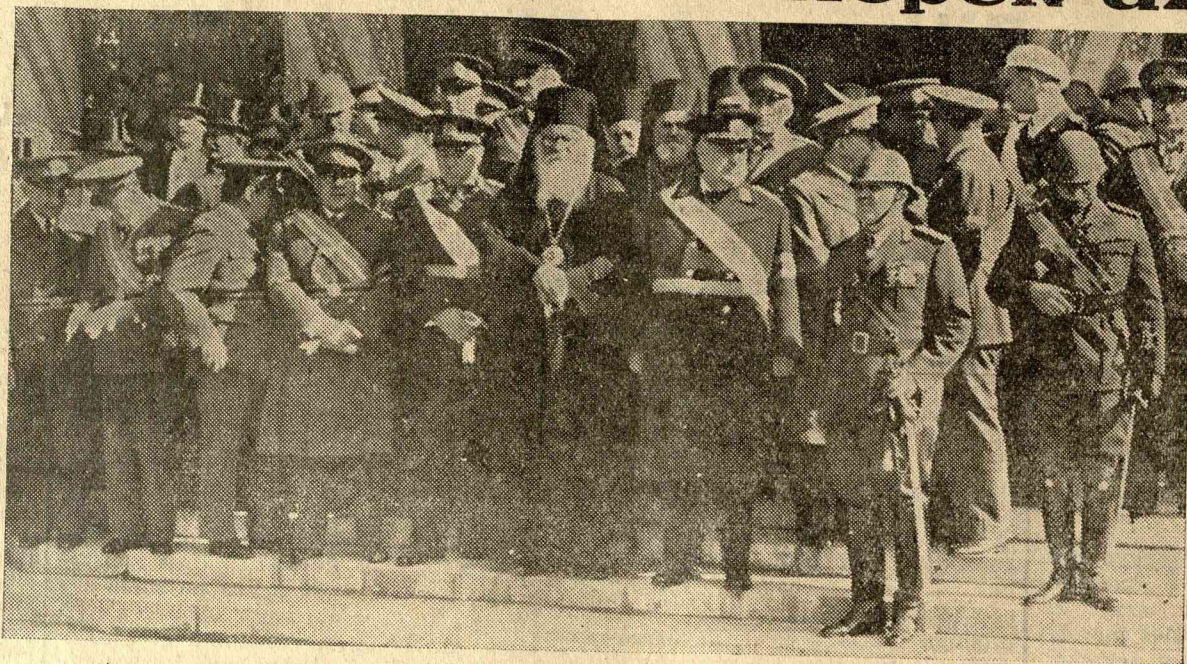
— **A papagálykór a galambokra is áttér.** A johannesburgi közegészségügyi hivatal megállapította, hogy a papagálykór a galambokra is áttér. A megállapítás nagy aggodalmat okoz, mert azt hitték, hogy az emberekre nagyon veszedelmes kórt csak papagályok terjeszthetik.

— **Meghalt Esmeralda, a „cigányok királynője.”** Rhyl városka kórházában meghalt 58 éves korában Groome Esmeralda, aki a „minden cigányok királynője” címet viselte. Mint walesi kőbor cigányok gyermeke, korán feltűnt szépségével; 15 éves korában egy Shropehiremegei rendőrbíró vette el; házasságát nemsokára felbontották és 17 éves korában a suffolki fődékan fiához, Groome Ferenchez ment nőül, aki a gyönyörű cigányleány kedvéért maga is cigánynak csapott fel, a cigány népköltészet és népzene egyik vezető szak tekintélye lett és több könyvet írt a cigány népművészetről.

Képek az október 6.-



Ilyen díszes országcimer ékesítette a propagandaügyi minisztérium épületének homlokzatát.



A királyi ház tagjai, a királyi tanácsosok, a kormány tagjai, élükön Constantin Argetoianu miniszterelnökkel távoznak a Metropolita-templomból, ahol Nicodim patriárka Őszentsége celebrálta fényes papi segédlettel az ünnepi istentiszteletet, II. Károly király Őfelségének 46. születésnapja alkalmából.



A kormány tagjai a székely zászló felemelésével és „Egység, Erő” kiáltással ünnepelték a királyi születésnapot a királyi palotában.



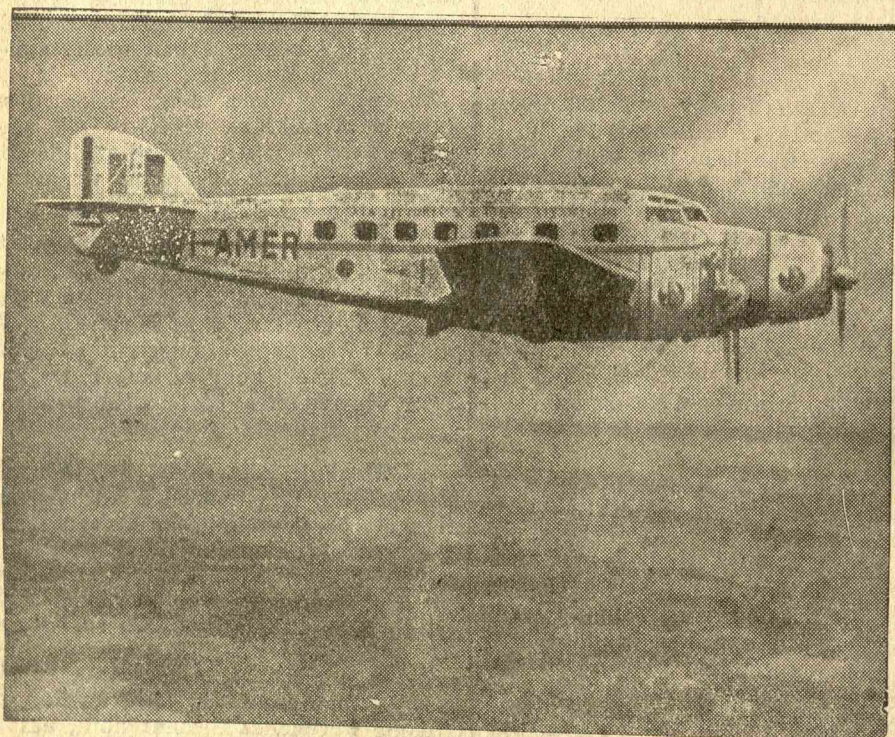
DR. SZÁSZ PÁL, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület elnöke, jogszabályi szenátor, akit értékes közéleti tevékenységéért II. Károly király Őfelsége a Legfőbb Gazdasági Tanács tagjává nevezett ki. Ez az első alkalom, hogy a Legfőbb Gazdasági Tanácsban magyar közéleti tényező is tevékenykedhetik.



Márton Áron, Erdély római katolikus püspökének szülei, akik közül MÁRTON ÁGOSTONNÉ, született Kurkó Julianna, a napokban Csíkszentdomokoson, 65 éves korában elhunyt.



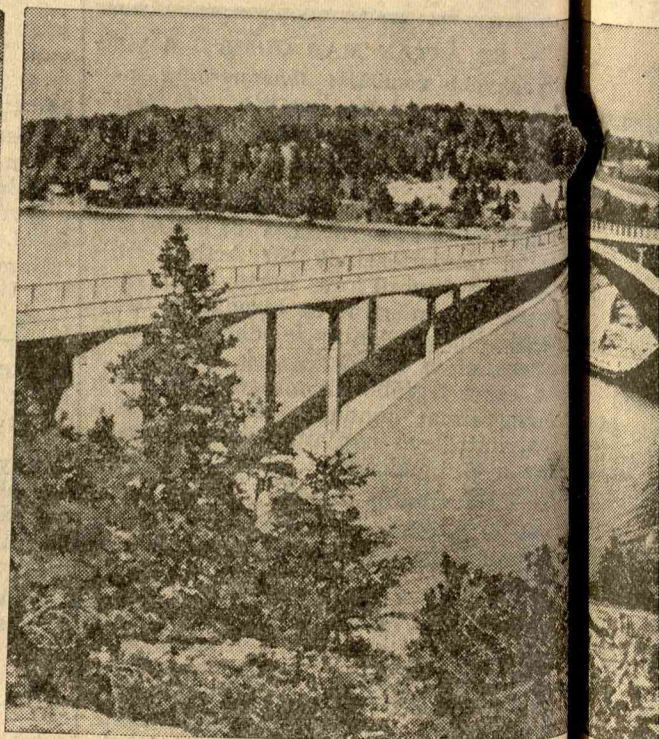
DR. DRAGHICIU AUREL, a kolozsvári rendőrség bünyügyi osztályának igazgatója, akit érdemei elismeréséül a temesvári rendőrség helyettes kvestorává nevezték ki. Draghiciu távozását őszintén sajnálják Kolozsváron, ahol értékes tevékenységével számos tisztelőt és barátot szerzett.



OLASZORSZÁG MEGINDITOTTA A FORGALMAT DÉLAMERIKA FELÉ. Az olasz „Ala Littoria” repülő társaság legújabb gépe, amely Olaszország és Délamerika között a forgalmat fogja lebonyolítani.



ISMÉT OTTHON. Hosszas távollét után ez az elmenekült lengyel asszony ismét visszatérhetett lakására. Az asszony szemmel láthatólag örül, mert az elhagyott házat teljesen sértetlen állapotban találta.

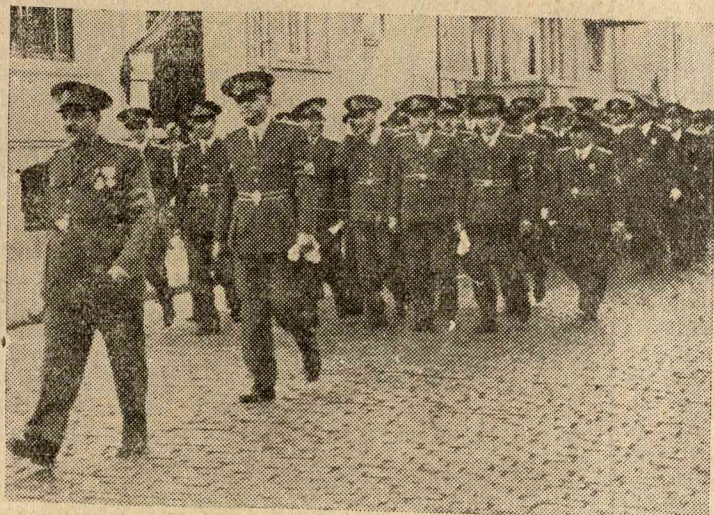


AZ AALAND-SZIGETEK. Az utóbbi napokban Aaland-szigetek kérdése. Finnország és Svédország közötti szigeteket, amit a Szovjetunió szigetcsoporthoz két szigetet összekötő

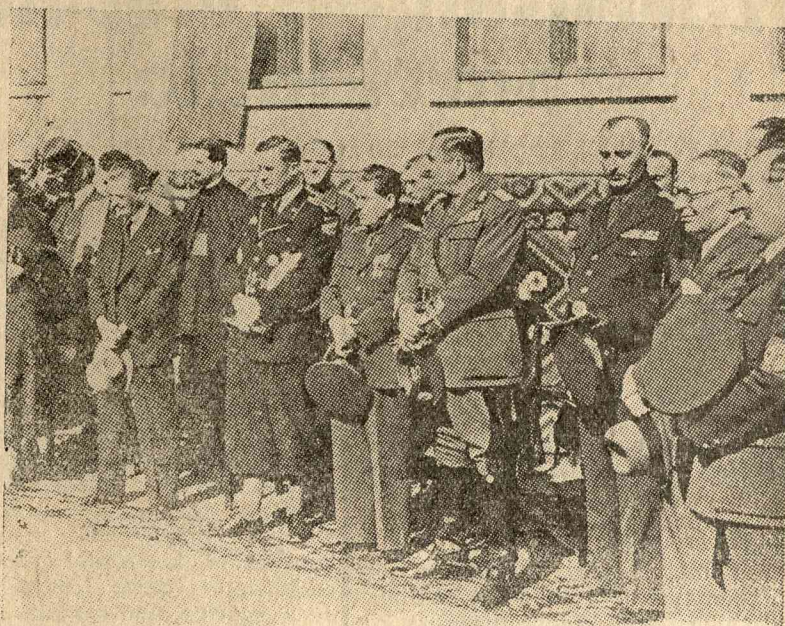
6.-i Királynapról



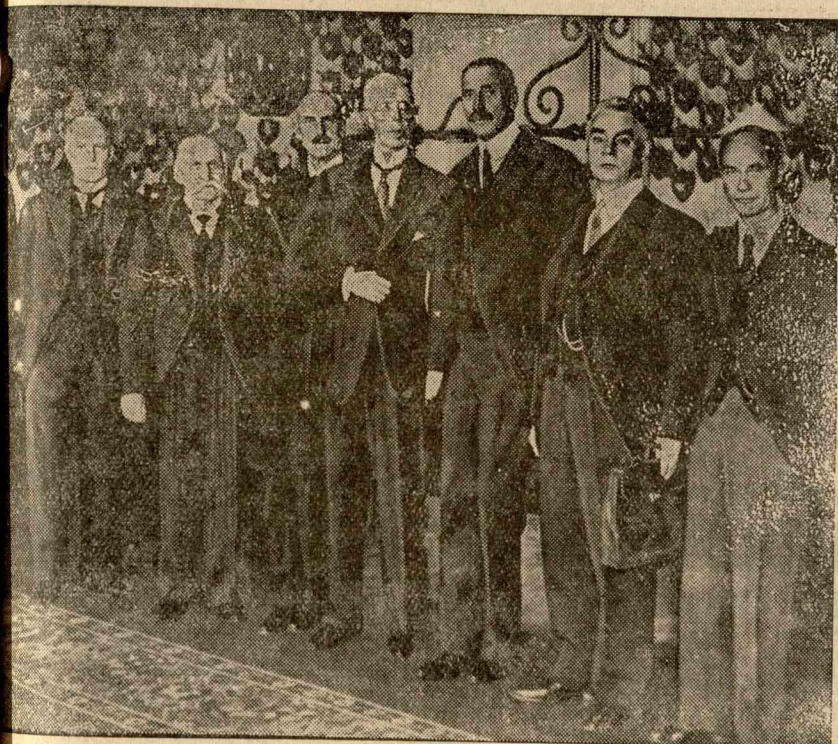
...jai a sa köszöntéssel, a jobbkez
s „Eg...
al üdvözl...
a kir...
sáma...
közönséget.



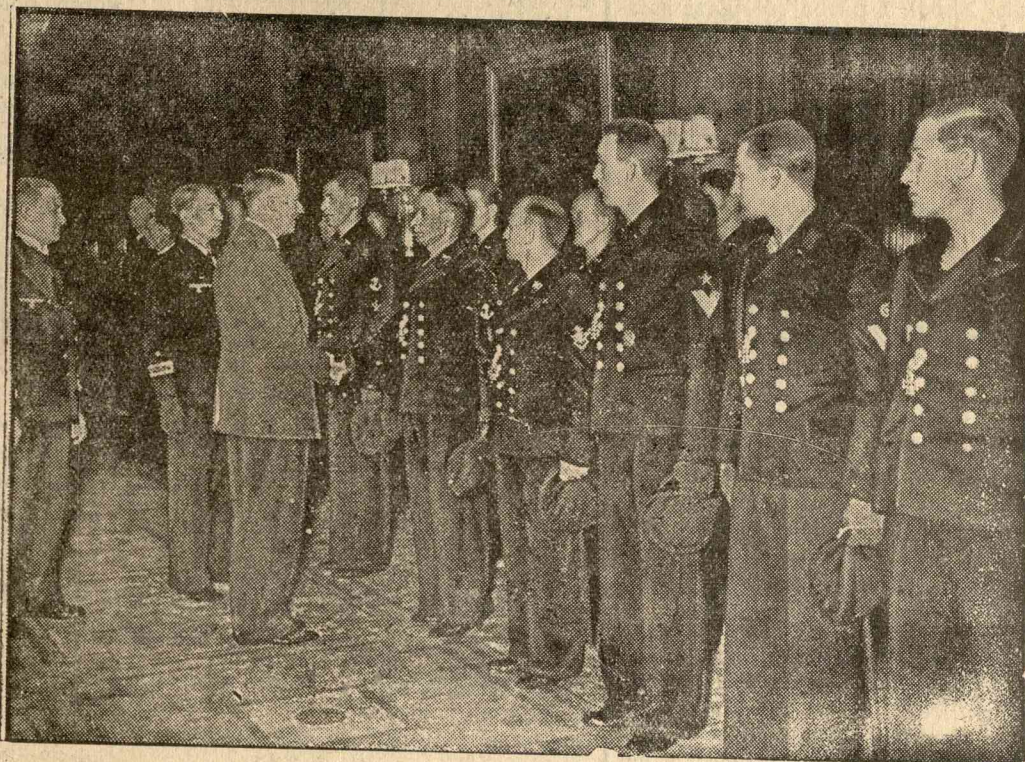
C. TAUTU, fővárosi pénzügyi felügyelő a román Ateneumban megtartott királynapi ünnepségekre vezeti fel a pénzügyminisztériumnak a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalá diszegyenruhájába öltözött tisztviselői karát.



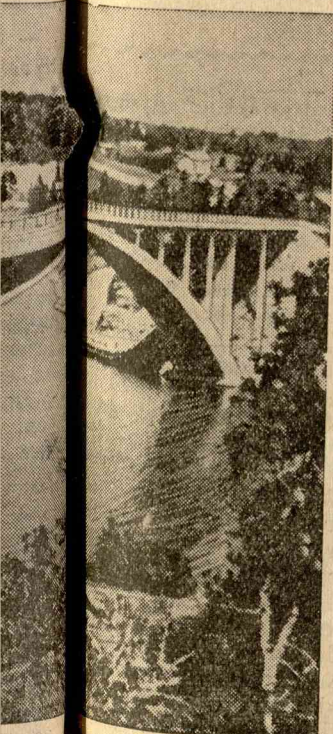
PETRE ANDREI nemzetnevelésügyi miniszter, Teofil Sidorovici, az Országőrszervezet főparancsnoka és V. Dombrowsky tábornok, Bukarest főpolgármesterének jelenlétében ünnepélyes keretek között avatták fel a fővárosban a Pantelimon-uton létesített új elemi iskolát.



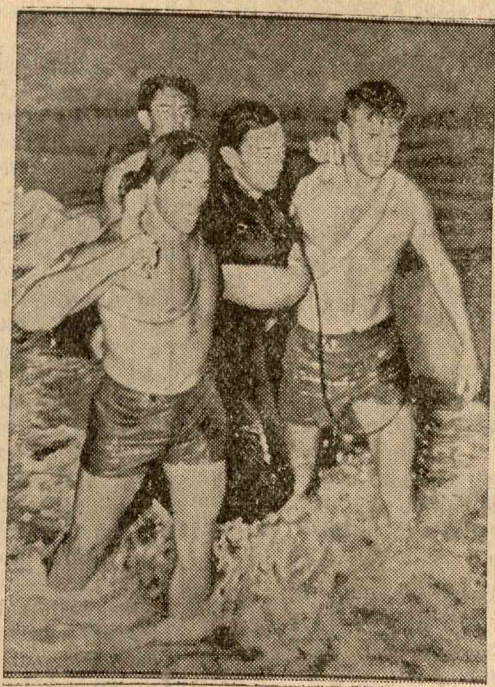
KHOLMI KONFERENCIA RÉSZTVEVŐI. A svéd királyi palotáján meg az északi államok uralkodóinak és külügyminisztereinek közlését. Balról jobbra: Erkko finn, Munch dán külügyminiszter, köztársasági elnök, Haakon norvég, Gusztáv svéd, Keresztély dán király, Koht norvég és Sandler svéd külügyminiszter.



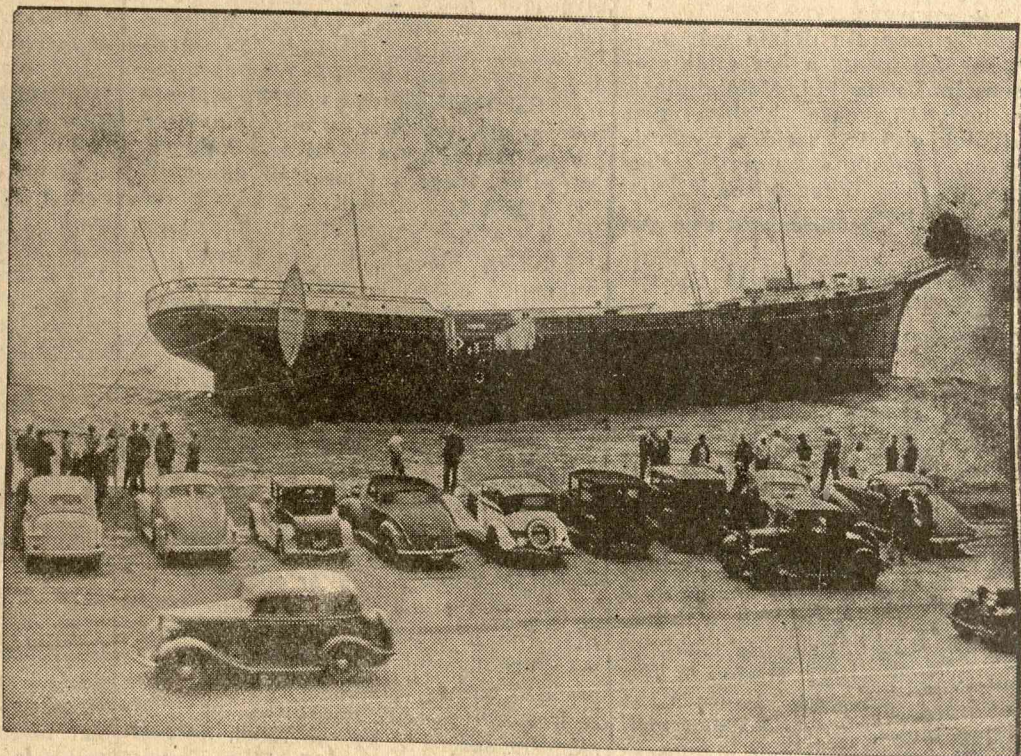
A Royal Oakot elsüllyesztő buvárnaszád parancsnoka és legénysége Hitler kancelláránál.



napokb...
és So...
Szo...
vas...
zek...
mutatjuk be.



HAJÓSZERENCSETLENSÉG A KALIFORNIAI PARTOKON. A „Minnie A. Caine” hajó Santa Monicánál trópusi viharba került, de legénységét megmentették. A mentők partra viszik az egyik matrózt.



A PARTRASODORT HAJÓRONCS.

Dráma az erdőben:

Szarvasbikák élet-halál párviadala

Emberi drámáktól, tragédiáktól visszhangos most az európai légkör. A szenvedéseknek és gyötrelmeknek a rettentő sodra mellett, mit számít egy-egy állati sors? És mégis figyelmetkeltő és megrendítő annak a két szarvasnak az esete, amelyekről az alábbiakban számolunk be.

Szarvaspárba

Vadászember beszélte a következőket:

— Nemrég egy ismerőssémmel ellátogattam a híres Császárkut-erdei gazdaságba. A fővadász kalauzolt bennünket. Tőle hallottuk, hogy az erdő leg-sűrűbb mélyén, ahol a királyi nagyvadak élnek, csodálatos dráma történt, amelynek szereplője két hatalmas szarvasbika. A két robusztus állat között szerelmi féltékenység miatt pár-baj kezdődött. Hogy hol zajlott le a mérkőzés, azt legfeljebb a nyomok után lehetne megtalálni. De a viadal nem fejeződött be azzal, hogy az egyik féltékeny bika alaposan elpáholta a másikat. Ebből a párbajból igazi sorsdrámaszerű tragédia fejlődött ki.

A tragédia utolsó felvonásához körülbelül már magunk is odaérünk. Amíg ballagunk, a fővadász, aki két jágerrel kísért bennünket, elmondja ennek az erdei drámának előző felvonását.

— Öt nappal ezelőtt, — beszéli — jelentette az egyik vadőr, hogy két tizenéves szarvasbika összeakaszko-dott egy tisztáson. A furcsa az volt, hogy a párbaj után a két bika nyom-talanul eltűnt. Napokig nem lehetett a nyomukra akadni. A feldult csatá-re-nem találtak letört agancsdarabokat, sem vérnyomokat. De a tisztásról furcsa páros nyom húzódott az erdőbe és elveszett az avaron.

— Néhány nap múlva azután furcsábbnál-furcsább jelentéseket közöltek a vadőrök. Hol itt, hol ott láttak két szarvasbikát összedugott fővel egymást taszigálva, amint bolyongtak az erdőben. Megközelíteni nem sikerült őket, mert vadabbak voltak, mint bármikor. Egy vadőr megpróbálta a közeliükbe lopakodni, de a két megvadult állat majnem legázolta dühében. Ez a vadőr vette észre először, hogy a két bika hatalmas agancsa teljesen össze-fonódott. Ugy akaszkodtak össze, hogy többé nem tudtak szétválni, mert egyik sem abban az irányban húzta agancsát, amelyre összeakadt. A két bika, most járja az erdőt, mint két megátkozott ikerszarvas.

A vadőrök szerint a dráma már nem tarthat sokáig, mert a két állat sem enni, sem inni nem tud. Valószínűnek látszik, hogy tülekedés közben valamelyiküknek eltörtek majd a nyakcsigolyája és a másik a szörnyű teher alatt megint csak el fog pusztulni.

Itt vannak az összeakadt szarvasbikák

A vadász tovább folytatta elbeszélését:

— Egyszer csak nagy sietve igyekszik az egyik vadőr és jelenti, hogy a többiek már megtalálták az összefonódott állatok nyomát. Rövidesen fellelhetjük őket. Sietve elindultam a hívó után. Hamarosan megláttam a nyomukat is: a két állat csülkei egymás mellett furódtak a felpuhult földbe és az egyik irtásról nyiló sűrűbe vezettek. Az ágak között nyomakodtunk a nyom után. Mögöttünk félkörben a vadőrök, hogy meggátolják a bikák esetleges kitörését. Roppant izgalmas pillanatok voltak ezek. Hiszen a féltőrikt hatalmas szarvasok könnyen az ember ellen támadhatnak, ha van még annyi erejük. A nyonok egy vizmosásba vezettek le. A tulsó oldalon már csak négy lábnyom látható, mellette pedig egy hosszú nyom, amit elfekvő test vonhatott a sárban.

— Az egyiknek most már biztosan

vége — állapította meg a fővadász. — Ha nem csalódom: nem lehetnek messzire. A kifáradt győztes valószínűleg nem tudta messzire vinni a másik testét...

— Valóban, alig haladtunk néhány lépést, átlátszó bozótban megdöbbenő kép fogad bennünket: Féloldalt, fának dőlve, minden izében remegve áll az élő szarvasbika, hatalmas koronás fejét lehuzza a másik mázsás sulyu állat. A vesztés már holtan fekszik a földön, nyaka kicsavarodva, mutatja, milyen irtózatot küzdelmet folytattak az utolsó pillanatig. A fővadász int, nehogy megjesszük az élő bikát és menekülési kísérlettel esetleg saját magát is kivégezze. Lassan közeledünk, de a győztes nem mozdul. Lihegve támaszkodik a fához. Megpróbálja még egyszer felemelni koronás fejét, amit pedig olyan büszkén szokott tartani, amikor udvarlásra indult a szarvashölgyekhez. Ezt a büszke fejet most szörnyű teherként húzza le a halott ellenfél teste. A két agancskoszoru egymásba fonódva meredezik az élő és a halott állat homloka össze van préselve.

A szabadulás

— A fővadász leintette azt a jáger-t, aki már puskát emelt, hogy megszabadítsa kinyitaitól a győztest. Óvatosan az állat felé indult, többen követték és minden zavar nélkül elérték a kinlódó bikát. A szerencsétlen állat próbálja felemelni a fejét, de erejéből már nem

telik. Csak a szeme látszik felénk. Nagy barna szemei most megtörték és végtelen fáradságot fejeznek ki. A fővadász elérte az állatot, a jágerék is a nyomában vannak, megkísérik, hogy a fejét kiszabadítsák. Három vadőr megemelte a halott állatot. Az élő szarvas hálisan fogadta a segítséget. Gondosan tanulmányozták, hogy a bonyolult agancsok, hogyan akaszkodtak össze, azután két vadőr megfogta az élő szarvas fejét, kettő felemelte a halottét és a fővadász vezényszavaira lassan elkezdtek szétválasztani. Nehéz, izzasztó munka volt. Az élő bika olyan csodálatos bölcsességgel tűrte, mintha segíteni akart volna. Mintha érezte volna, hogy ilyen módon még megmenekülhet a saját életét. Negyedóra múlva a halálosan összefonódott agancsok gomolyaga lazulni kezdett, egyre több kis ág vált szét, majd erőteljes csavarás megszabadította a két állatot egymástól.

— Az életben maradt drámai hős meg sem kísérelte a menekülést. Reszketve, kimerülten állt. Riadtan bámult az emberekre, akik megszabadították szörnyű terhétől. Az egyik vadőr vászon vödörben vizet hozott a közeli forrásból. A vödört oda akasztották az állat elé egy fágra, ahol kényelmesen elérhette. Visszahúzódtunk. Örömmel láttuk, hogy a szarvas odatámo-gyog és mohón ivott a vízből. Ivás után boldogan nyújtogatni kezdte a nyakát, szinte csodálkozott, hogy nem törött el. Később, amint összeszedte magát, támolygó léptekkel elindult az erdő felé. A fővadász utasítására két jáger a nyomába szegődött, nehogy valami baj érje, amíg összeszedi magát. Ha nem történt komolyabb baja, néhány nap múlva már helyt tud állni magáért.

Ime: így végződött a két szerelmes és féltékeny szarvasbika párbaja...

A FALUSI LEAR
KIRÁLY TRAGÉDIÁJA

Ötöttek, verték, majd megakarták ölni apjukat
a halálosan fiuk

(DEBRECEN.) Lear király tragédiája ismétlődik meg abban a történetben, amelynek főszereplője egy hosszupályi gazdálkodó.

Id. Kiss Károly hosszupályi gazdálkodó két évvel ezelőtt két fiára iratta rá földjét. Ettől fogva az öreg Kiss Károly különös dolgok történtek, míg végre pert indított fiai ellen, kérve a bíróságot, hogy hatálytalanítsa az elajándékozási szerződést, mert fiai durva hálátlansággal fizettek. A szerződés hatálytalanítását kérő kereset szerint fiai többször megverték, földre-taposták, megköztözték és mint elmebeteg-be akarták szállítani az elmeegógy-intézetbe, majd fel akarták akasztani. És csak a szomszédok s a községi orvos közbelépése mentette meg.

Id. Kiss Károly előadta, hogy fiai miképpen akarták bevenni a nagykal-lói elmeegógyintézetbe. Kinn dolgoz-tott a földön, amikor megjelentek a fiuk a szekérrel.

— Üljön fel — szölkak le neki — idezése jött a bíróságtól.

— Nem jött nekem semmiféle idé-zésem — szölk rosszat sejtve az öreg — nem szállok fel.

A kegyetlen fiuk

Az idősebbik fiu ekkor odaugrott ap-jához, földreterpette, a kisebbik pedig már rohant az előre elkészített kötél-lal, hurkot vetett a kétségbeesetten ka-pálózó ember lábára és jó erősen ösz-szekötözték. Az elszállítás azonban mégsem sikerült: két közelben dolgozó munkás meghallotta id. Kiss Károly segélykiáltásait és nem engedte elvinni a szerencsétlen gazdálkodót.

— Egy másik alkalommal — pana-szolja tovább id. Kiss Károly — fiai

megrohanták, leteperték, megverték, majd köteleket dobáltak a nyakába és fel akarták húzni a gerendára. Emiatt a gazdálkodó gyilkosság büntetének ki-sérlete címén feljelentést tett fiai ellen akik közül a nagyobbikat el is ítélte a törvényszék egyhónapi fogházra felme-nő ágbeli rokonon elkövetett könnyű testisértés vétsége miatt, a kisebbik fiut pedig dorgálásra ítélte.

Közben a polgári bíróság megtartotta az első tárgyalást a szerződés hatály-talanítása iránti ügyben. Itt még esz-szer megpróbált kibékülni fiaival id. Kiss Károly. Kijelentette, hogy fiainak tiszteletlen viselkedéséért és mind azokért, amiket elkövettek vele szem-ben, megbocsát. A fiuk akkoriban a rendőrség őrzetében voltak, mire id. Kiss Károly kérte fiainak szabadlábra helyezését. Egyetlen kikötése volt csak: az idősebbik fiu menjen el a ház-tól és próbáljon idegenben új életet kezdeni s majd ha később megkomo-lyodik, szófogadó, engedelmes fiu lesz, ismét helyet kap a szülői házában.

A fiuk is megígérték a bíróság előtt, hogy visszaadják apjuknak a rájuk át-írt ingatlan. Amikor azután az apa kérelmére szabadlábra helyezték őket, ismét megkísérelték, hogy apjukat, mint elmebeteg-be szállítsák az elme-gógyintézetbe.

Telefonon beszölkak a debreceni ideg-klinikára és jelentették, hogy egy dü-höngő, súlyos elmebeteg garázdálkodik Hosszupályiban, küldjenek érte azo-nal mentőautót. Az idegklinikára eleget tett a kérésnek és a mentőautó megje-lent Hosszupályiban. A szomszédok rögtön elszaladtak az előljáróságra, hogy akadályozzák meg az elszállítás-t. Az előljáróság vezetői és a községi

orvos azonnal id. Kiss Károly házához sietett és igazolták a mentőorvos előtt, hogy a gazdálkodó nem elmebeteg, mi-re az idegklinikára autója visszatért Deb-recenbe.

Az ítélet

Ilyen előzmények után a bíróság le-folytatta a bizonyítási eljárást és me-ghozta ítéletét, amelyben az ajándéko-zási szerződést hatályon kívül helye-zte. A bíróság megállapította, hogy a gazdálkodó fiai durva hálátlansággal jártak el ajándékozó atyjukkal szem-ben és tetteikkel méltatlanokká vá-ltak apjuk bizalmára. Bizonyítottnak találta a törvényszék azt is, hogy a fiuk az ajándékozási kötelezettségük-nek nem tettek eleget és hogy a fiuk apjukkal szemben a durva hálátlanság szélső határán túl is tiszteletlenül, em-bertelenül, sőt a nagyobbik fiu ke-gyetlenül bánt el s környezetükben id. Kiss Károly testi és szellemi épsége is veszélyben van.

Az ítélet ellen a fiuk felebbezést je-lentettek be, azt hangoztatva, hogy ők hajlandók eltartani, gondozni és majd eltemettetni apjukat, ha a földet nekik hagyják. Az ügy most kerül a deb-receni ítéltábla elé, amely indokainál fogva helybenhagyta az elsőfoku íté-leletet. Igaz ugyan — mondotta indoko-lásában az ítéltábla —, hogy id. Kiss Károly megbocsátott fiainak, ez a meg-bocsátás azonban feltételes volt és a feltételeket a fiuk nem tartották be és újabb, sorozatos hálátlanságokat kö-vettek el.

„szellemek parancsára”
felgyújtotta nőismerőseinek
házát egy földműves

(KOMÁROM.) A komáromi törvény-szék szokatlan büntetőpert tárgyalt. A per vádlottjai Ágoston János jókai föld-műves, aki több gyújtogatást követett el. A tárgyaláson Ágoston beismerte tet-tét és azzal védekezett, hogy a gyujto-gatásokat „szellemek parancsára” kö-vette el. A szellemek követelték tőle, hogy gyujtsa fel hűtlen nőismerőseinek házát és ő kénytelen volt ennek a pa-rancsnak engedelmeskedni.

A bíróság a különösen viselkedő vád-lottat elmeorvoszakértő véleménye sze-rint Ágoston nem elmebeteg, hanem pszichoopáthiás egyén, aki öntudatosan cselekszik, de kényszerképzetek hatá-sa alatt áll. Végeredményben az orvos szakértő büntetésjogilag beszámítható-nak mondotta a vádlottat, akit a bíró-ság az enyhítő szakasz alkalmazásával hathónapi börtönre ítelt el. Az ítélet nem jogerős.

— Örök béke váltja fel az egyágyú hadjáratot. India északnyugati határ-szélén örök béke és barátságkegyezmény kötésével ért véget a véres „egyágyú” hadjárat, amelyet két hegyi törzs feje-delméi: Khar és Nawagai khánok viv-tak egymással több éven át. Nevét on-nan nyerte, hogy a hadjárat egész tú-lézését összesen egy ősrégi tábori ágyú szolgáltatta, amely egy szomszédos törzs főnökének, Badshah khánnak tulajdona volt, aki felváltva hol az egyik, hol a másik hadviselőnek adta kölcsön. A magányos, ágyú alkotta éven-ken át Badshah Gul khán ügyes és ered-ményes külpolitikájának legfőbb ütő-kártyáját, mert birtoklásáért az összes hegyi törzsek versenyeztek. A háború végső fejezete a sorsdöntő ágyút Nawagai khán oldalán találta, aki a dombvi-dékeken keményen ellenálló ellenségét elkeseredett küzdelem után megadásra kényszerítette. A béketárgyalások so-rán az ágyú tulajdonosa mondta ki a döntő szót, arra kényszerítve az ellen-ségeket, hogy egymást seregeik szemé-láttára megcsókolják és égre emelt ké-zel esküdjenek, hogy a jövőben test-vérként fognak élni.